

commissie milieu, personeel en FM (MPF)

Openbare dossierstukken van de vergadering van 22 september 2020

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende agendapunten vinden:

2020_GRMW_00954 - Beleidsnota Internationale Solidariteit 2020-2025 - Goedkeuring

2020_GRMW_00954 - Beleidsnota Internationale Solidariteit 2020-2025 - Goedkeuring

Openbare bijlage(n):

- Beleidsnota Internationale Solidariteit - werkdocument
- 20200909_NO_Beleidsnota Internationale Solidariteit.pdf

Dienst Communicatie maakt een passende omslagfoto aan in lijn met het stadsbrede concept.

Internationale solidariteit

~~14 februari 2020~~ 10 september 2020

BELEIDSNOTA (~~vo~~erontwerp)

Tine Heyse
Schepen van Milieu, Klimaat, Wonen en Noord-Zuid
Stad Gent

gent:

Colofon

Stad Gent

Departement Bedrijfsvoering
Dienst Internationale Relaties en Netwerken
Team Internationale Solidariteit

Publicatiedatum

~~14 februari 2020~~
10 september 2020

Contact

tine.heyse@stad.gent
09/266.54.30

Postadres

Stad Gent - Vredeshuis
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Met opmaak: Engels (Verenigde Staten)

Met opmaak: Engels (Verenigde Staten)

Inhoud

Voorwoord	5
1. Verloop van het traject	7
2. (Inter)nationale context	9
3. Visie - Internationale solidariteit, een kwestie van rechtvaardigheid	11
4. Fair trade	13
4.1. Inleiding	13
4.2. Gent, Europees pionier	13
4.3. Pijlers van het Gents Fairtradebeleid	14
4.4. Prioritaire productsegmenten	16
4.5. Initiatieven	17
4.6. Samengevat	18
5. Mensenrechten	19
5.1. Inleiding	19
5.2. Aankoopbeleid	19
5.3. Financieel beleid	20
5.4. Internationale contacten	20
5.5. Sensibilisatie	21
5.6. Initiatieven	21
5.7. Samengevat	21
6. Dekolonisering	22
6.1. Inleiding	22
6.2. Traject en verder	22
6.3. Initiatieven	23
6.4. Samengevat	23
7. Vrede en herdenken	24
7.1. Inleiding	24

7.2. Herdenkingsceremonies en gedenktekens	24
7.3. Internationale component	24
7.4. Vrede in de stad	24
7.5. Initiatieven	25
7.6. Samengevat	25
8. Mondiaal burgerschap	26
8.1. Inleiding	26
8.2. Brede sensibilisatie	26
8.3. Belmundo	26
8.4. Kinderen, jongeren en wereldburgerschap	27
8.5. Initiatieven	28
8.6. Samengevat	28
9. Burgers en middenveld als partners voor internationale solidariteit	29
9.1. Inleiding	29
9.2. Financiële ondersteuning	29
9.3. Logistieke ondersteuning	30
9.4. Capaciteitsversterking	30
9.5. Initiatieven	31
9.6. Samengevat	31

Voorwoord

Heel wat Gentenaars zijn internationaal solidair. Velen zijn lid van een Noord-Zuidvereniging of een organisatie die acties onderneemt om het Zuiden te ondersteunen. Elk jaar gaan honderden vrijwilligers op pad voor 11.11.11. Gent telt niet minder dan zeven Oxfam Wereldwinkels. Kortom, Gentse burgers en organisaties treden buiten hun Gentse cocon en zetten zich in voor internationale solidariteit.

Als Stad moedigen we dit aan door overleg en overkoepelende activiteiten te organiseren én ondersteuning aan te bieden. De Stad als meest lokale en nabije bestuursniveau speelt, met een doordacht beleid, een unieke rol op vlak van internationale rechtvaardigheid. In ons lokaal mondiaal beleid willen we een voorbeeldfunctie vervullen voor Gentse burgers en ondernemers. Ook voor andere steden in Vlaanderen, België én Europa spelen we een voortrekkersrol.

In het Gents mondiaal beleid is handel een belangrijke hefboom. Als stad hebben we impact op beide aspecten in de handelsketen, de productie en consumptie. Als ~~titel dragend~~ ~~titel dragend~~ Europese hoofdstad van eerlijke handel willen we consumenten verder sensibiliseren op het vlak van eerlijke voeding, ethische kledij en faire ICT. Ook de stad zelf is aankoper. We zetten binnen de eigen werking verdere stappen naar een nog eerlijker aankoopbeleid, samen met schepen Storms en schepen Bracke. In onze rol als relatief grote aankoper hebben we als lokaal bestuur impact op producenten en de transitie naar duurzame en eerlijke handel. We willen onze Europese koppositie op vlak van eerlijke handel versterken.

We hebben in Gent een sterke traditie om samen te werken met het Gentse middenveld. Vele geëngageerde burgers, lokale ondernemers, vierde pijlverenigingen en NGO's zijn vertegenwoordigd in de adviesraad en/of werken mee aan lokale acties en campagnes. Bijkomend bieden we als Stad ook bieden we op onze beurt ook op verscheidene manieren ondersteuning aan dit divers middenveld.

U leest het, Gent is een solidaire stad in hart en nieren.

Tine Heyse

Schepen van Milieu, Klimaat, Wonen en Noord-Zuid

Gent, ~~datum~~ 10 september 2020

1. Verloop van het traject

De Noord-Zuidmiddenveldorganisaties gingen in 2019 ~~reeds~~ twee maal in gesprek met schepen Tine Heyse over de beleidsnota. Op 2 april 2019 werd het gesprek gevoerd aan de hand van tien onderwerpen die door de leden van het Gents Overlegplatform Noord-Zuid (GONZ) vooraf werden bepaald. Ter voorbereiding van het gesprek op 8 oktober 2019 werden twee werkgroepen opgericht, rond fair trade en mensenrechten. De twee thema's die door de GONZ als belangrijkste naar voor werden geschoven voor deze legislatuur.

~~n de loop van 2020 worden verschillende momenten voorzien om input en feedback te geven op de doelstellingen en acties geformuleerd in dit voorontwerp van beleidsnota.~~

Het voorontwerp wordt voor het eerst besproken op de bevoegde commissie op 11 februari 2020.

Na de commissie krijgt de Stedelijke Adviesraad Noord-Zuid (STANZ) – de officiële adviesraad van de Stad Gent wat betreft internationale solidariteit – ruim de mogelijkheid om het document te bespreken op de zitting van 3 maart 2020.

~~Zoals voor alle beleidsnota's in onze stad, komt het ontwerp van beleidsnota internationale solidariteit ook aan bod op een Vanaf midden maart waren samenkomsten echter niet meer mogelijk. De geplande open hoorzitting. Dit staat gepland over de beleidsnota op 28 maart 2020. Het officieel advies kon op die manier niet georganiseerd worden.~~

~~De definitieve versie van de STANZ beleidsnota wordt verwacht uiteindelijk besproken op 23 april. Het College het college van burgemeester en schepenen bespreekt deze beleidsnota op 7 mei van 10 september 2020, de gemeenteraadscommissie van 22 september 2020 en de gemeenteraad van 28 september 2020.~~

~~Tot slot gaat het document nog een tweede keer naar de commissie op 19 mei 2020, om tenslotte aan de gemeenteraad voorgelegd te worden op 25 mei 2020.~~

2. (Inter)nationale context

Gent is geen eiland in de wereld. Ook op het vlak van internationale solidariteit situeren we ons in een wereld met veranderende tendensen en strategieën die door (inter)nationale overheden ontwikkeld worden.

Internationaal

Het landschap waarin we aan internationale samenwerking doen, ondergaat drastische veranderingen. Zo zijn er verschuivende machtsverhoudingen maar ook uitdagingen, zoals klimaatverandering, migratie en economische groei, die landsgrenzen overstijgen.

Vooreerst zijn er de Sustainable Development Goals (SDG's), de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling, die in september 2015 - tijdens een historische top van de Verenigde Naties - door de wereldleiders werden aangenomen. De SDG's bieden een kader om met de mondiale samenleving om te gaan. Het is een set van 17 doelstellingen en 169 subdoelstellingen die wereldwijd duurzame ontwikkeling nastreven tegen 2030. Waar de Millenniumdoelen – de voorganger van de SDG's – voornamelijk gericht waren op het Zuiden, gelden de SDG's voor elk land wereldwijd. De SDG's kunnen onderverdeeld worden in vijf grote thema's: mensen, planeet, welvaart, vrede en partnerschap.

De Agenda 2030 met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen legt ook enkele principes vast voor internationale samenwerking. Zo is de mondiale samenleving één ecosysteem waarbij wijziging of verandering in één onderdeel een invloed heeft op de andere onderdelen. Mondiale uitdagingen vereisen dan ook een mondiale aanpak. We richten ons mondiaal beleid grotendeels op eerlijke handel. Hierbij trachten we alle stappen van de productie in kaart te brengen en de tewerkstelling en leefomstandigheden van boeren en arbeid(st)ers, die grondstoffen delven en producten maken, te verbeteren.

Om de Agenda 2030 te realiseren moet iedereen aan boord: middenveld, private sector, overheden en kennisinstellingen. Daarbij groeit het belang van steden en lokale overheden. Vandaag leeft bijna 3,9 miljard mensen wereldwijd - meer dan de helft van de wereldbevolking! - in steden. Dat aantal zal alleen maar toenemen en volgens de meest recente cijfers zou 60% van de wereldbevolking tegen 2030 in een stedelijke omgeving leven. De stedelijke bevolking zal het snelst toenemen in ontwikkelingslanden. Volgens voormalig secretaris-generaal van de Verenigde Naties Ban Ki-moon zal de strijd voor duurzame ontwikkeling dan ook in de steden gewonnen of verloren worden. In Gent gaan wij resoluut voor dat eerste!

De 11de doelstelling rond duurzame steden en gemeenschappen, is lokale besturen op het lijf geschreven. Stad Gent neemt al heel wat initiatieven die bijdragen aan één of meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, zoals sociale restaurants (doelstelling 1), energiepremies (doelstelling 7) of de Europese burgemeestersconvenant (doelstelling 13). Ook met ons beleid rond internationale solidariteit willen we bijdragen aan wereldwijde duurzame ontwikkeling.

België

De voorbije jaren werd het Belgische ontwikkelingsbeleid grondig hervormd in functie van een betere aansluiting bij de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling. Inhoudelijk werden een aantal nieuwe klemtonen gelegd, met onder meer een belangrijkere rol voor de privésector, nieuwe vormen van financiering en digitalisering als hefboom voor ontwikkeling. Twee richtinggevende

aspecten voor het Belgische ontwikkelingsbeleid werden ook verankerd: een rechtenbenadering die inzet op respect voor de mensenrechten en duurzame, inclusieve economische groei.

Met het Trade for Development Center (TDC), een programma van Enabel, geeft België aan welk belang ze hecht aan eerlijke en duurzame handel als instrument voor armoedevermindering en voor duurzame ontwikkeling van kleine producenten in ontwikkelingslanden.

Vlaanderen

De Vlaamse Regering keurde op 18 november 2016 de conceptnota "De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking anno 2030: naar een nieuwe identiteit voor Vlaanderen als partner in ontwikkeling" goed. Met die conceptnota wil de Vlaamse Regering de Duurzame Ontwikkelingsdoelen vertalen naar de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en haar visie op ontwikkelingssamenwerking actualiseren.

Met de nieuwe Vlaamse beleidsnota (2019-2024) voert de Vlaamse regering een koerswijzing door waarbij ontwikkelingssamenwerking ook een bijdrage levert aan de strijd tegen mensenhandel en illegale migratie. Daarom willen ze een nieuwe samenwerking aangaan met een of meerdere landen uit de regio Noord- en Oost-Afrika. Klimaatadaptatie, gezondheid, vrouwenrechten en innovatieve landbouw blijven prioritaire thema's.

Als partners focust Vlaanderen op de private sector en kennisinstellingen. Het belang van lokale besturen en de rol die ze (kunnen) spelen, komt helaas (nog) niet aan bod.

Samengevat

De SDG's vormen het hart van ons Gents internationaal solidariteitsbeleid. Sterker nog, de SDG's zijn het kader waarin stadsbreed wordt gewerkt. Het is duidelijk dat deze doelstellingen geen taak zijn van alleen het team Internationale Solidariteit, maar voor de ganse stedelijk beleid.

De afbeelding is afkomstig van: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

3. Visie - Internationale solidariteit, een kwestie van rechtvaardigheid

In tegenstelling tot (sommige) andere wereldwijde tendensen, plooiën we in Gent niet terug op onszelf. We zouden ons de vraag kunnen stellen “Moeten we als stad mensen en middelen vrijmaken voor mensen en het helpen oplossen van problemen elders in de wereld?”. Het antwoord is volmondig ‘JA’. Deze vraag gaat namelijk voorbij aan het feit dat we meer en meer leven in één geglobaliseerde wereld. Er is geen ‘hier’ of ‘daar’, de wereld is één dorp.

Van lokaal Noord-Zuidbeleid naar lokaal mondiaal beleid

Het is ook niet meer zo dat dé problemen, zoals armoede, zich enkel in “het Zuiden” situeren en dé oplossingen van “het Noorden” moeten komen. De ‘klassieke’ Noord-Zuidbril van het ‘rijke welvarende noorden’ t.o.v. het ‘armere zuiden’ is achterhaald. Het gaat eerder over oneerlijke verhoudingen tussen landen en werelddelen, waarbij – hoewel er gemiddeld armere en rijkere delen zijn – armoede en rijkdom overal voorkomen en waar we aandacht hebben voor de situatie in het Globale Zuiden. Of het nu gaat over de strijd tegen armoede of milieuproblemen zoals klimaatopwarming en biodiversiteitsverlies, we kunnen deze het best samen aanpakken. Elke regio, iedere stad, elk bestuursniveau, moet - naar vermogen en verantwoordelijkheid - bijdragen in de oplossing.

De globale shift van een Noord-Zuid beleid naar een ‘mondiaal beleid’ uit zich ook in het formuleren van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen ter vervanging van de eerdere millenniumdoelstellingen. In tegenstelling tot de millenniumdoelstellingen, die voornamelijk gericht waren op het Zuiden, gelden de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen voor elk land wereldwijd. De rode draad hierbij is dat er niemand wordt achtergelaten. “*Leave no one behind*” is dan ook de hoofdgedachte van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Voorbij hulp – eerlijke handel als dé focus van ons beleid

Hoe komt het dat we vandaag leven in een wereld met zoveel ongelijkheid? Daarvoor moeten we even terug in de tijd. En dan kunnen we niet blind zijn voor het koloniaal verleden. Dit deel van de geschiedenis ligt mee aan de basis van de ongelijkheid die tot op vandaag nog zichtbaar is in verschillende landen. Een vorm van ongelijkheid die tot op vandaag helaas doorleeft via de exploitatie van natuurlijke rijkdommen en goedkope arbeidskrachten. Denk maar aan de ontginning van grondstoffen zoals lithium voor smartphones en kobalt voor elektrische en hybride wagens.

Naast het verleden hebben we ook oog voor de bredere context waarin we leven in de zin van ongelijke internationale machtsrelaties. Mondiale productieketens kunnen vaak niet los worden gezien van lage lonen, slechte arbeidsomstandigheden, milieuvervuiling en gewapende conflicten.

In Gent maken we keuzes die bijdragen aan internationale solidariteit en sociale en ecologische rechtvaardigheid. De finaliteit van ons lokaal mondiaal beleid is dat we ons als Stad bewust zijn van en rekening houden met de impact van ons beleid op het Globale Zuiden. Internationale rechtvaardigheid staat of valt met het besef dat we in dezelfde boot zitten en we dus het mondiale belang moeten voorop stellen.

Dat kunnen we in de eerste plaats doen via eerlijke handel. Dit past binnen onze visie dat hulp zeker niet de (enige) oplossing kan en mag zijn om armoede en slechte leefomstandigheden in armere

delen van de wereld mee te helpen bestrijden. Werken aan de ongelijke economische en politieke machtsverhoudingen is belangrijker.

Hulp kan een deel van de oplossing zijn, maar we willen in Gent vooral rechtvaardigheid en solidariteit centraal stellen. En dat kan via een andere manier van (wereldwijd) handelen: eerlijk handelen binnen de grenzen van onze planeet. Iedereen, waar ook ter wereld, heeft recht op een menswaardig bestaan. En dus is het van belang dat iedereen een eerlijk loon krijgt voor zijn of haar werk en dat mensenrechten gerespecteerd worden in alle fasen van de productieketen.

Fair trade is en blijft dan ook het speerpunt in ons beleid van internationale solidariteit. Stad Gent was de allereerste FairTradeGemeente van Vlaanderen (2004), de eerste Europese Hoofdstad Eerlijke Handel (2018) en de Eerlijkste Gemeente van Vlaanderen (2019). Fijn om deze erkenningen te krijgen, maar tegelijkertijd is het werk nog niet voltooid. We schuiven daarom fair trade nog prominenter naar voor in ons beleid. Daarbij werken we telkens rond drie pijlers: informeren en sensibiliseren van burgers, ondersteunen en samenwerken met ondernemers en duurzame veranderingen in ons eigen aankoopbeleid.

Mensenrechten

Respect voor mensenrechten gaat niet enkel over de producten die we kopen, maar over veel meer. Hoewel het aankoopbeleid hierbij hét instrument bij uitstek is om als stad te sturen, moeten we ook via een duurzaam beleggingsbeleid, doordachte keuzes van samenwerkingspartners, omgang met stadsdiplomatie, e.a. aandacht hebben voor mensenrechten. Samen met het Gentse middenveld en de Universiteit Gent willen we onderzoeken hoe we hier als Stad verdere stappen kunnen zetten om mensenrechten op te nemen als rode draad doorheen het ganse beleid van de Stad.

Dekolonisering

Ook actuele maatschappelijke debatten gaan we niet uit de weg. Zo zet de Stad een participatief traject op rond het koloniale verleden en wat dit vandaag betekent voor Gent en de Gentenaars.

Dekolonisering is onlosmakelijk verbonden met internationale solidariteit en rechtvaardigheid: het gaat over het opzetten van de mondiale bril in alles wat we doen. Als we dat doen en dus 'uitzoomen' naar de ganse wereld, dan zien we dat we zowel in het verleden als heden met elkaar verbonden zijn (geweest). We hebben het dan over onze koloniale geschiedenis zelf maar ook bijvoorbeeld over de rol die de kolonies hebben gespeeld in de wereldoorlogen.

Ook nu wordt gesproken over het 'hedendaags kolonialisme' waarbij verwezen wordt naar de ongelijke (handels)relaties tussen landen. Ontginning van grondstoffen en werken in sweatshops zijn voorbeelden van hoe mensen in mensonwaardige omstandigheden moeten werken en leven als gevolg hiervan.

4. Fair trade

4.1. Inleiding

Eerlijke handel is het speerpunt van het Gents beleid rond internationale solidariteit. Het is het thema bij uitstek waarin lokale actoren, burgers en de Stad Gent samen kunnen werken aan het internationaal verhaal. Stad Gent is pionier op Europees vlak en wordt gezien als het referentiepunt voor lokale besturen die werk maken van eerlijke handel en voor iedere actor die fair trade centraal wil stellen in de eigen werking.

Waarom is handel zo belangrijk? Handel is een internationaal gegeven waarin we allemaal betrokken partij zijn. Werken aan eerlijke handel is dan ook kiezen voor een ander handelssysteem waarbij producenten een eerlijke prijs ontvangen. Door eerlijk te consumeren maak je meteen een concrete keuze met impact in het Globale Zuiden.

De voorbeelden zijn ondertussen meer dan bekend. Door chocolade of bananen met een fairtradelabel te kopen zorgt de consument hier voor een gegarandeerd inkomen voor de producent in het Globale Zuiden. Een inkomen dat het mogelijk maakt voor lokale gemeenschappen om te investeren in hun leven en regio. Zo kunnen kinderen naar school, is er zorg naar gemeenschappen en middelen om voldoende voedsel voor het gezin te voorzien.

Eerlijke handel is bijzonder gelinkt met de uitvoering van de Sustainable Development Goals (SDG's). In het kader van het SDG-piloottraject van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) werd het initiatief genomen door Stad Gent om deze link samen met de FairTradeGemeente-campagne te bepalen.

	In hoeverre draagt FT(G) bij tot de SDG?			
1. Geen armoede	■	■	■	■
2. Geen honger	■	■	■	■
3. Goede gezondheid en welzijn				
4. Kwaliteitsonderwijs	■	■		
5. Gendergelijkheid	■			
6. Schoon water en sanitair	■	■		
7. Betaalbare en duurzame energie				
8. Waardig werk en economische groei	■	■		
9. Industrie, innovatie en infrastructuur	■			
10. Ongelijkheid verminderen	■	■		
11. Duurzame steden en gemeenschappen				
12. Verantwoorde consumptie en productie	■	■	■	■
13. Klimaatactie	■	■		
14. Leven in het water				
15. Leven op het land	■	■		
16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten	■	■		
17. Partnerschap om doelstellingen te bereiken	■			

(Figuur 1)

Uitschieters bij uitstek zijn SDG 12 "Verantwoorde consumptie en productie" en SDG 2 "Geen honger", maar ook armoedebestrijding, toegang tot kwaliteitsonderwijs en de garantie op schoon water en sanitair ondervinden een positief effect bij de keuze voor eerlijke handel.

4.2. Gent, Europees pionier

In 2018 reikte de Europese Commissie voor het eerst – op initiatief van Europees Commissaris voor Handel, Cecilia Malmström – een prijs uit om lokale besturen aan te duiden die eerlijke handel

belangrijk vinden: de “EU Cities for Fair and Ethical Trade Award”. Deze eerste editie werd gewonnen door de Stad Gent en maakte ons impliciet de Europese hoofdstad van de eerlijke handel, een titel die we met trots dragen. We behoren Europees tot de top en dit vertaalt zich ook op Vlaams niveau: in 2019 werden we door de FairTradeGemeente-campagne uitgeroepen tot ‘Eerlijkste van Vlaanderen’. Het zijn allemaal beloningen voor een doorgedreven beleid rond eerlijke handel de laatste jaren maar het legt ook een verantwoordelijkheid om dit de komende jaren te blijven waarmaken. De titels belonen een expertise en inspanning die we moeten bevestigen.

Titels behaal je nooit alleen. Als Stad leveren we heel wat inspanningen, maar het is ook door een doorgedreven samenwerking met heel wat partners. Die partners ondersteunden ook onze kandidatuur voor de Europese Award en dit werd door de jury bestempeld als een belangrijk gegeven. We schrijven dit verhaal niet alleen maar met de verschillende stakeholders waar we de afgelopen jaren intensief mee hebben samengewerkt: lokale ondernemers, Gentse instellingen en vrijwilligers.

Niet in het minst zorgde het project “Gent Fair Trade” voor de nodige impact. Gent Fair Trade ging van start in 2014 als een samenwerking tussen de Stad Gent en Oxfam Wereldwinkel Gent-centrum om eerlijke handel steviger op de kaart te zetten. Deze samenwerking maakt het mogelijk om de kennis en ervaring bij beide organisaties te combineren en te versterken. Door duidelijke keuzes te maken worden heel wat initiatieven naar een hoger niveau getild.

Een voorbeeld. Textielproductie is een globale keten en kwam in 2013 negatief in het nieuws door de instorting van het Rana Plaza complex in Bangladesh waarbij 1.134 doden vielen. Als voormalige textielstad kozen we ervoor om textiel centraal te stellen binnen Gent Fair Trade. Een succesvolle eerste editie van het Fair Fashion Fest volgde niet veel later met een brede communicatiecampagne. Een nieuwe groep consumenten werd aangesproken.

Met de keuze voor eerlijke mode bereikten we niet alleen de Gentenaar en Gentse ondernemers, ook onze eigen textielaankopen werden onder de loep genomen.

4.3. Pijlers van het Gents Fairtradebeleid

Vraag stimuleren

We stimuleren de vraag naar fair trade door Gentenaars te informeren over eerlijke handel. Gent Fair Trade is het instrument om Gentenaars te sensibiliseren en te informeren, door middel van talrijke communicatiekanalen en -instrumenten en door de organisatie van events.

Om te werken aan een bredere bewustwording en sensibilisatie verspreiden we inspirerende verhalen en successen, zowel online (website, sociale media) als offline (publicaties, brochures, flyers). De sensibilisatie van de Gentse burgers en ondernemers is een essentieel onderdeel van de verdere werking.

De website www.gentfairtrade.be is het verzamelpunt van alles wat leeft en beweegt in Gent rond eerlijke handel. De afgelopen jaren werd de website vernieuwd en steeds verder uitgebreid, de hotspots en Fair Walks hebben heel wat bezoekers opgeleverd. We werken verder op deze trend. De sociale media worden ingezet om een breed publiek te bereiken. De verschillende publicaties worden geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd: de inspiratiegids voor eerlijk textiel, publicaties in het kader van het Fair Fashion Fest, de eindejaarsbrochure met tips voor (h)eerlijke feesten,...

We doen meer dan communiceren alleen. De organisatie van events zoals het Fair Fashion Fest brengt de Gentenaar in contact met tal van eerlijke alternatieven in de textielsector. We werken ook

graag mee aan initiatieven rond andere producten, zoals de organisatie van de 'Make ICT Fair'-congres in december 2019 om eerlijke ICT mogelijk te maken.

Aanbod verhogen

We zetten met Gent Fair Trade ook verder in op de capaciteitsversterking van lokale ondernemers die duurzaamheid en eerlijke handel hoog in het vaandel dragen. Deze pioniers zijn de rolmodellen die we moeten koesteren. We breiden het netwerk van ondernemers verder uit, dit o.a. in samenwerking met Puur Gent, en gaan ook aan de slag met actoren die voorheen niet meteen in de scope van eerlijke handel zaten. Zo blijven we niet alleen werkzaam met de 'fair fashion pioniers', maar verhogen we ook de inspanningen naar Gentse horecazaken, verenigingen en organisaties. We kijken daarbij vooral naar de impact die een keuze voor fair trade zou kunnen hebben en in welke mate we invloed hebben op deze actoren. Verschillende actoren binnen de Groep Gent identificeren we daarbij als prioritair. Digipolis voor inspanningen rond eerlijke ICT, de politiezone voor eerlijke werkledij en Stadsontwikkelingsbedrijf Gent (sogent) voor eerlijke bouwmaterialen zijn maar enkele van de voorbeelden.

Om dit mogelijk te maken zetten we in op het samenbrengen van lokale kernactoren om een gemeenschappelijk verhaal te creëren en (gemeenschappelijke) initiatieven op te zetten. Het textielplatform en de Fair Fashion Talks die stakeholders uit de textielsector samenbrengen zorgen voor capaciteitsopbouw binnen duurzame mode. Dit model willen we verderzetten en waar mogelijk uitbreiden naar andere thema's.

Stad Gent als voorbeeld

Het eigen aankoopbeleid dient als voorbeeld voor andere Gentse stakeholders en publieke aankopers. We mikken – in nauwe samenwerking met schepen Storms – op een neutrale of positieve impact op het Globale Zuiden met de consumptie van goederen en diensten van de Stad Gent en haar medewerkers. We werken de aankoopstrategie verder uit en behouden onze voortrekkersrol op het vlak van duurzame aankopen. Het Departement Facility Management trekt dit traject. Vanuit internationaal perspectief zetten we in op het aspect 'eerlijk' van die strategie. In samenwerking met de Dienst Economie betrekken we hierbij ook lokale ondernemers via het project Stadsleverancier.

Voor stadsdiensten werken we aan de 'globale toets' die niet alleen eerlijke handel omvat maar waarbij eerlijke handel wel als vertrekpunt gehanteerd kan worden. Voor externe stakeholders (leden Groep Gent maar ook Gentse organisaties of ondernemers) zijn we de referentie bij uitstek bij vragen over eerlijke handel. We versterken het bewustzijn en de betrokkenheid van stadsmedewerkers om bij aankopen rekening te blijven houden met internationale rechtvaardigheid. Daarbij zetten we niet alleen in op de sensibilisatie van medewerkers maar vooral op het maximaal centraal aankopen zodat alle 'toetsen' kunnen worden doorstaan. We waarborgen daarbij Niet alleen wat de Stad Gent zelf doet, maar ook waar we nauw samenwerken met organisaties en ondernemers – zoals bijvoorbeeld in uitbaten van cafetaria's in stadsgebouwen – voegen we de globale toets toe. We waarborgen de successen die in het verleden behaald werden op het vlak van eerlijke handel maar breiden ook uit: zowel in het aantal aankopen als in het breed respecteren van mensenrechten wereldwijd. Het team internationale solidariteit is daarbij het aanspreekpunt.

Op nationaal en Europees vlak zetten we in op beleidsbeïnvloeding om te pleiten voor wetten en een beleid in functie van eerlijke handel. Dit doen we steeds in samenwerking met relevante NGO's, universiteiten en internationale platformen en netwerken. Als 'EU City for fair and ethical trade' hebben we hier een verhoogde impact, zowel binnen de eigen landsgrenzen als Europees.

Internationale uitwisseling

De winst in de 'EU Cities for Fair and Ethical Trade Award' bezorgde Stad Gent wel een project met het Globale Zuiden, in samenwerking met het International Trade Centre (ITC). Samen met verschillende stakeholders versterken we de eerlijke textielproductie in India en zetten we specifiek stappen met [het district Sahnewal de stad Ludhiana](#) om FairTradeGemeente als concept te lanceren. ~~We ontvangen een delegatie uit India tijdens de Award Ceremony voor de tweede editie van de 'EU Cities for Fair and Ethical Trade Award' in Gent (oktober 2020) en bekijken hoe we de link tussen textielproductie en consumptie duidelijker kunnen maken.~~

4.4. Prioritaire productsegmenten

We zetten niet alleen in op de successen van het verleden. We doen blijvende inspanningen omtrent thema's waarrond reeds expertise en concrete successen geboekt zijn (Fair Fashion en duurzame voedselconsumptie en -productie) maar willen ook lokale dynamieken creëren en een pioniersrol opnemen omtrent nieuwe thema's zoals bijvoorbeeld ICT en natuursteen.

Koffie, wijn en fruitsap

Ook in Gent begon het verhaal rond eerlijke handel oorspronkelijk rond de klassieke producten: koffie, wijn en fruitsap. Stad Gent was de eerste FairTradeGemeente in Vlaanderen omdat we al langer bezig waren met het invoeren van een fairtradelabel bij de door de campagne gevraagde segmenten. We behouden die inspanningen ook in de toekomst en blijven jaarlijks eerlijke wijn, eerlijk fruitsap en eerlijke koffie consumeren binnen de stadsdiensten.

Voeding

De producten die er doorheen de jaren zijn bij gekomen, behouden we: thee, suiker en bananen. [We sluiten sterker aan bij het initiatief 'Beyond Chocolate' om eerlijke chocolade ook op te nemen als product.](#) Voor voedingsproducten sluiten we nauwer aan bij en wegen we zwaarder op de Gentse voedselstrategie Gent en Garde om alle producten die in het Globale Zuiden geproduceerd worden met een fairtradelabel te kunnen aankopen. We dragen actief bij aan de verbreding van het eerlijk voedselbeleid naar meerdere actoren binnen de Stad Gent (en Groep Gent).

Maar we durven ook verder kijken: naar analogie met de FairTradeGemeentecampagne lanceren we op Gents grondgebied het label 'FairTradeEvent', met criteria die events kunnen volgen om zelf een eerlijk festival of event te worden. Zeker in scope hierbij komen de Gentse Feesten. Pioniersbestekken als dat van de schoolmaaltijden behouden we en breiden we uit waar mogelijk. Ook in onze sensibilisatie vestigen we de aandacht op de eerlijke producten die iedere consument kan kopen.

Textiel

Textiel is de focus. We hebben daar reeds gigantische stappen gezet: 3 succesvolle edities van het Fair Fashion Fest verdienen opvolging. We maken van het Fair Fashion Fest een tweejaarlijks terugkerend fenomeen waar we alle goede voorbeelden en fair fashion pioniers verzamelen en bezoekers informeren over het waarom van eerlijk textiel. Binnen de Stad werken we het contract rond eerlijke werkkledij af en vernieuwen we minimaal met dezelfde voorwaarden. We breiden de werkwijze van dialoog met de leveranciers uit naar andere textielproducten, zoals sportkledij en gebruiken het pioniersbestek van sociaal verantwoorde werkkledij als voorbeeld voor geïnteresseerden binnen en buiten Gent. De toolbox, een gids voor overheidsaankopers opgesteld i.s.m. FM en VVSG blijft het basiswerk. Deze gids, met handvaten voor meer sociaal-rechtvaardige

aankopen, krijgt een update om nog meer publieke aankopers te overtuigen van de manier waarop eerlijk aankopen mogelijk is. ▲

Met opmaak: Lettertype: Vet

ICT

Samen met schep en Bracke houden we de evolutie in de markt rond fair ICT nauwlettend in de gaten. De afgelopen jaren werden al eerste stappen gezet om in het Gents aankoopbeleid aandacht te hebben voor fair ICT-materiaal.

De productie van smartphones en laptops heeft een grote impact op het milieu, klimaat en arbeidsomstandigheden. Er zijn meerdere risico's zowel bij de winning, productie, transport, gebruik en e-waste (elektronisch afval) van grondstoffen.

Zo organiseerde de Stad Gent samen met Fair ICT Flanders een conferentie op 9 december 2019. Tijdens presentaties, workshops en panelgesprekken bekeken aankopers en IT-professionals de mogelijkheden om tastbare stappen te zetten in duurzame ICT-aankoop en het ontwikkelen van een hergebruikbeleid. Europese pioniers presenteerden hun goede voorbeelden. Stad Gent ging tijdens de conferentie het engagement aan om als Stad aan te sluiten bij Fair ICT Flanders.

Stad Gent zal dan ook samen met Digipolis en andere stakeholders onderzoeken welke inspanningen geleverd kunnen worden om ICT zo fair en circulair mogelijk aan te kopen. In deze analyse blijven we uiteraard aandacht hebben voor betrouwbaarheid, betaalbaarheid en performantie. We exploreren de mogelijkheden in specifieke bestek(ken), zodat duidelijk wordt wat het potentieel is. De toolbox 'sociaal verantwoorde werkkledij' kan hierbij inspirerend zijn.

We doen dit onderzoek met relevante stakeholders in dit domein zoals daar zijn: Electronics Watch, Fair ICT Flanders, UGent, CATAPA en VVSG.

Natuursteen

Natuursteen is sinds de heraanleg van de Korenmarkt een aandachtspunt. Twee themacommissies in 2015 en een besluit van de gemeenteraad in 2016 waren duidelijk: als Stad moeten we – samen met andere overheden - inspanningen leveren om sociale en ecologische criteria meer afdwingbaar te maken. Er volgden enkele proefprojecten en in 2019 sloot de stad zich aan bij TruStone.

TruStone, een initiatief uit het middenveld en de overheid, brengt de risico's in de productieketen van natuursteen in kaart en verzet zich tegen kinder- en dwangarbeid, onveilige en ongezonde werkomstandigheden en gebrekkige vakbondsvrijheid. Samen met de schep en van Publieke Ruimte Filip Watteeuw en de schep en van Facility Management Annelies Storms, bedrijven, sectororganisaties, vakbonden, andere overheden en ngo's bundelen we de krachten om ook de komende jaren de problemen bij de productie van natuursteen aan te pakken. Gent blijft de komende jaren mee koplopen, experimenteren en initiatieven steunen om ethische en duurzame natuursteen aan te kopen en te gebruiken.

4.5. Initiatieven

1. Organisatie Fair Fashion Fest in 2020, 2022 en 2024
2. Organisatie 'EU Cities for Fair and Ethical Trade Award' Ceremony 2020
3. Invulling geven aan het textieltraject met [Sahnewal Ludhiana](#) (India)
4. Coördinatie sensibiliserende initiatieven tijdens de Week van de Fair Trade
5. Netwerken lokale kernactoren uitbreiden, zowel binnen het thema 'fair fashion' als naar andere thema's
6. Expertise opbouw en kennisdeling rond eerlijke handel binnen de stadsdiensten
7. Beleidsbeïnvloeding nationaal en Europees

8. Sensibilisatie over eerlijke handel, zowel online als offline
9. Uitbreiden van de productsegmenten die de regels van eerlijke handel volgen
10. We onderzoeken samen met Digipolis de mogelijkheden van fair en circulair ICT in specifieke bestek(ken)
11. Label 'FairTradeEvent' lanceren

4.6. Samengevat

Eerlijke handel vormt het speerpunt van het Gents beleid rond internationale solidariteit. Het is de manier bij uitstek om aandacht te vragen voor handelssystemen die een positievere impact kunnen hebben op het Globale Zuiden. Het is een effectief instrument om oneerlijke verhoudingen binnen en tussen continenten aan te pakken en dit verhaal begint lokaal. Om dit mogelijk te maken blijven we Gentenaars en ondernemers sensibiliseren over de noodzaak van eerlijke handel en bouwen we ook de eigen capaciteit en expertise verder uit om de referentie te blijven rond eerlijke handel. Thematisch betekent dit dat we verder kijken dan voedsel en textiel. We besteden ook aandacht aan domeinen zoals ICT en natuursteen. We bouwen verder op de opgebouwde expertise en behouden Gent Fair Trade als de spil in ons verhaal rond eerlijke handel.

5. Mensenrechten

5.1. Inleiding

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) werd op 10 december 1948 aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. De UVRM is tot op heden van grote betekenis en omvat basisrechten, zoals recht op vrijheid, gelijkheid, vrije meningsuiting en gezondheid. Het respecteren van de mensenrechten maakt integraal deel uit van een beleid rond internationale solidariteit.

Terwijl eerlijke handel zich de laatste jaren concentreerde op sociale rechtvaardigheid bestaat de mogelijkheid om met de focus op mensenrechten dit verhaal breder te vertellen. Daar past sociale rechtvaardigheid uiteraard nog steeds onder – we gaan niet weg van een eerlijk loon voor eerlijk werk en veilige arbeidsomstandigheden – maar door mensenrechten te vertellen naar lokaal beleid breiden we dit uit naar aspecten van het leven in het Globale Zuiden dat we niet vatten door sociale rechtvaardigheid. Op die manier komen ook andere SDG's in beeld.

Het besluit aangenomen door de gemeenteraad in zitting van 19 november 2018 in het kader van “Gent: stad vrij van Israëlische apartheid” vormt een basis voor verdere opvolging. We geven uitvoering aan deze beslissing en werken op de verschillende aspecten van dat besluit.

Het thema mensenrechten is een gevoelig thema. Schendingen van mensenrechten komen overal ter wereld voor. Zo werd België in 2019 nogmaals veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voor de onmenselijke en vernederende behandeling van een gedetineerde. Dit maakt duidelijk dat we ons met de nodige nuance moeten opstellen in het ganse debat rond mensenrechten.

We willen als Stad deze uitdaging niet uit de weg gaan en wensen een open debat te voeren, waarbij we bepaalde gevoeligheden niet weg relativeren maar ook omgekeerd niet verstart de discussie aangaan. We zien hierin een belangrijke rol weggelegd voor het middenveld en academici. We gaan dan ook actief op zoek naar expertise in of buiten Gent. Via een congres over mensenrechten trachten we niet alleen veel kennis te vergaren, maar die kennis ook te delen met diverse Gentse actoren.

5.2. Aankoopbeleid

In de eerste plaats volgen we de internationale trend om mensenrechten sterker vertaald te krijgen in duurzaam aankoopbeleid. Eerlijk aankopen staat centraal maar met mensenrechten geven we daar nog meer diepgang aan. “Human Rights Due Diligence” (gepaste zorgvuldigheid op het gebied van mensenrechten) staat hoog op de agenda van publieke aankopers wereldwijd en door het reeds gevoerde fair tradebeleid – en met het piloottraject rond sociaal verantwoorde werkkledij – komt Stad Gent in het vizier om dit verder uit te bouwen.

Ook de modeldocumenten voor overheidsopdrachten werden aangepast. Een extra clausule over het respecteren van mensenrechten werd opgenomen in modelbestekken. Opdrachtnemers dienen zich te onthouden van iedere (on)rechtstreekse inbreuk op het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en op internationale mensenrechtenstandaarden. We begeleiden leveranciers

in specifieke dossiers naar een toepassing van deze regels en gaan in dialoog om dit doorheen de volledige productieketen mogelijk te maken. Zo voelen opdrachtnemers niet alleen een verplichting maar werken we ook samen om maximale impact te bekomen en effectief in vaak lange en globale productieketens respect voor de mensenrechten mogelijk te maken.

Stad Gent zet in op regelgeving op Europees niveau die tegemoet komt aan deze tendens en maakt van opportuniteiten gebruik om dit mogelijk te maken. De 'Green Deal' die uitgetekend werd op Europees niveau wordt binnen Europese instanties gezien als een opdracht om regelgeving op te stellen die duurzaamheid stimuleert, ook in het kader van openbare aanbestedingen. We maken hier maximaal gebruik van.

5.3. Financieel beleid

Voor haar beleggingen, financiering en pensioenfondsen heeft de Stad al stappen gezet naar een duurzaam en ethisch kader. Zo hebben we sinds 2015 een algemene uitsluiting ingevoerd van bedrijven die de 10 principes van het Global Compact (rond mensen- en arbeidsrechten, milieu en corruptie) van de Verenigde Naties niet naleven of schenden. Daarnaast screenen we de beleggingsproducten volgens een 'best-in-class'-benadering of een uitsluitingspolitiek. Ook landen die het minst scoren o.g.v. duurzaamheid moeten worden uitgesloten uit de beleggingsportefeuille.

We houden hier de vinger aan de pols zodat we een voortrekkersrol kunnen blijven spelen in België. We toetsen permanent het financieel beleid van de Stad Gent af aan ethische criteria, zoals bepaald door organisaties als FairFin, en mikken daarbij op de hoogste standaard en voortdurende verduurzaming van de portefeuille. Om te pionieren kijken we ook buiten de stadsgrenzen: we gaan op zoek naar Europese voorbeelden en gaan in dialoog met die steden die op dit vlak ook een uitgesproken positie hebben.

Het financieel beleid van de Stad en de focus op ethisch en duurzaam bankieren komt aan bod in de beleidsnota Financiën van schepen Coddens.

5.4. Internationale contacten

Voor het kiezen van partners voor samenwerkingen, voor ontvangsten van ambassadeurs en buitenlandse delegaties, voor proactieve internationale contacten en voor stedennetwerken worden algemene regels uitgewerkt in een Mensenrechtenkader. We formuleren – in samenwerking met verschillende betrokken stadsdiensten – een algemeen statement waarbij aan gelijk welke partner dezelfde eisen inzake respect voor de mensenrechten worden gesteld. Het Mensenrechtenkader van de UGent kan hierbij inspirerend werken. Ook de STANZ zal betrokken worden bij de opmaak van het Mensenrechtenkader van de Stad.

De SDG's als leidraad en de mensenrechten als rode draad doorheen het lokaal Gents beleid, begint met onze contacten en het inzetten van onze expertise in relatie met partners in het buitenland. Het recente debat rond de economische inspiratieris naar Israël heeft duidelijk gemaakt dat een visie nodig is. Het illustreert de noodzaak om dankzij een doordacht mensenrechtenkader de impact op de mensenrechten te kunnen beoordelen.

We richten een mensenrechtencommissie op met vertegenwoordiging vanuit de STANZ en externe experts. Deze commissie kan internationale partners, samenwerkingen, ontvangsten en bezoeken toetsen aan het Mensenrechtenkader van de Stad.

5.5. Sensibilisatie

Maar ook in onze sensibilisatie kunnen we hier meer aandacht op vestigen. Het verhaal van gender in Belmundo 2020 is ook een verhaal van mensenrechten. Door internationale mensenrechtenactivisten de nodige aandacht te geven, ontsluiten we nieuwe thema's in de werking en maken we de link tussen verschillende aspecten van het Gents beleid rond internationale solidariteit. We besteden in de eigen communicatie extra aandacht aan activiteiten van organisaties zoals Amnesty International en de Liga voor de Mensenrechten om die verder te ondersteunen en bekend te maken.

5.6. Initiatieven

1. Organisatie van een congres rond 'mensenrechten in de stad'
2. Verder invulling geven aan het besluit van de gemeenteraad van 19 november 2018 (o.a. opmaak Mensenrechtenkader)
3. Mensenrechten centraler stellen in de communicatie van het Vredeshuis

5.7. Samengevat

Het respect voor mensenrechten is een verdere verdieping van het beleid rond internationale solidariteit. Het brengt extra elementen aan op domeinen waar we reeds lang mee aan de slag zijn (eerlijke handel, aankoopbeleid, partnerschappen) en biedt mogelijkheden om extra internationale tendenzen te vatten. We geven hiermee invulling aan het besluit van de gemeenteraad van 19 november 2018 en maken dit concreet.

6. Dekolonisering

6.1. Inleiding

Op 30 juni 2020 zal het 60 jaar geleden zijn dat Congo onafhankelijk werd. Ook heel wat andere Afrikaanse landen werden in die periode onafhankelijk. Zoveel jaren later is de discussie over de erfenis van het kolonialisme zeer actueel. Er beweegt in Gent dan ook al heel wat rond dit maatschappelijke debat. Als Stad willen we hier ons steentje toe bijdragen. We willen Gentenaars informeren en sensibiliseren, maar ook uitnodigen om met elkaar in dialoog te gaan en voorstellen te formuleren over wat Gent kan doen.

Op 24 april 2019 besliste de Gentse gemeenteraad om een participatief traject op te zetten met de Gentenaars over het koloniale verleden. Dit traject wordt samen gelopen met schepen De Bruycker. Het kan gaan over de publieke ruimte (denk maar aan de discussie over de straatnaamwijziging van de Leopold II-laan) maar wordt hier niet toe beperkt.

6.2. Traject en verder

Met dekolonisering brengen we een breed maatschappelijk debat naar de Gentse context en zetten we een traject op met een veelheid aan Gentse actoren en Gentenaars: verenigingen met mensen van de (Afrikaanse) diaspora, universiteit en hogescholen, stedelijke adviesraden, middenveldorganisaties, cultuurorganisaties, stadsdiensten,...

Het gaat om een gelaagd traject:

- Met een beperktere groep sleutelactoren wordt toegewerkt naar aanbevelingen inzake dekolonisering die zullen worden voorgelegd aan de gemeenteraad. In het najaar 2019 werd gestart met een beperkte groep, die in het voorjaar 2020 uitgroeit tot een bijeenkomst in het voorjaar (20.02) en een in het najaar (22.09), met iedereen die geïnteresseerd is om in debat te gaan en een bijdrage te leveren.

- De bredere bevolking willen we voornamelijk informeren en sensibiliseren over het thema. We willen de Gentenaar bewust maken van de zichtbare en onzichtbare sporen van de kolonisatie in onze stad. We stemmen daar ook onze instrumenten op af: we zetten de communicatiekanalen van de stad en partners in en plannen een event op 27-26 juni 2020/2021.

Het traject moet uiteindelijk resulteren in een rapport met aanbevelingen en voorstellen dat in het najaar van 2020 wordt voorgesteld aan de Gentse gemeenteraadsleden tijdens een commissie. Na het debat in de commissie, zal het college een beslissing nemen over de voorgestelde aanbevelingen die dan worden uitgerold in de rest van de legislatuur (en erna).

Dekoloniseren is een werkwoord. Het dekoloniseringstraject vormt dan ook het startpunt van iets waar we blijvend aandacht voor hebben. We kunnen dit doen, door ons volgende vragen te stellen:

Welke impact had en heeft ons handelen op de rest van de wereld (gehad)? Hoe kunnen we breken met ongelijke machtsverhoudingen? En hoe kunnen we verantwoordelijkheid opnemen?

6.3. Initiatieven

1. ~~Schooljaar~~Najaar 2019-2020 ~~wordt en in 2020 wordt~~ een participatief traject gelopen met een veelheid aan Gentse actoren waaronder burgers uit de Afrikaanse diaspora. Dat traject mondt uit in een rapport met aanbevelingen dat in het najaar 2020 wordt voorgesteld tijdens een gemeenteraadscommissie.
2. Organisatie van een event op ~~27~~26 juni ~~2020~~2021 waarop alle Gentenaars worden uitgenodigd.

6.4. Samengevat

Met het dekoloniseringstraject brengen we een actueel debat naar de Gentse context. Er beweegt in Gent dan ook al heel wat en we willen hier ons steentje toe bijdragen. We willen Gentenaars informeren en sensibiliseren, maar ook uitnodigen om met elkaar in dialoog te gaan en voorstellen te formuleren over wat Gent kan doen. Het dekoloniseringstraject dat gelopen wordt in het ~~schoo~~ljaar~~najaar~~ 2019 en -2020, mondt uit in een rapport met aanbevelingen dat wordt voorgelegd aan de gemeenteraad maar vormt ook het startpunt van iets waar we blijvend aandacht voor hebben.

Dekolonisering is dan ook onlosmakelijk verbonden met internationale solidariteit en rechtvaardigheid: het gaat over het opzetten van de mondiale bril in alles wat we doen.

7. Vrede en herdenken

7.1. Inleiding

Vrede is veel meer dan de afwezigheid van oorlog. Een terugblik op onze eigen moderne geschiedenis – in haar totaliteit en complexiteit – zet aan tot nadenken. Meer nog, stilstaan bij het recente verleden kan bijdragen tot collectieve lessen: de impact van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie (in hun meest extreme vorm) zetten aan tot reflectie. Voor dit onderdeel zullen we de link leggen met het antiracisme- en discriminatiebeleid van schepen De Bruycker. Maar het verleden toont ons ook hoe belangrijk verwerken is om nieuwe conflicten te vermijden. Een conflict richt diep menselijke en maatschappelijke schade aan. Dat maakt de weg naar duurzame vrede fragiel. Herdenken is daarom onlosmakelijk verbonden met verwerken. Bij ons en in de rest van de wereld.

7.2. Herdenkingsceremonies en gedenktekens

De Stad Gent blijft het belang van herdenken daarom onderstrepen. We streven ernaar om gebeurtenissen uit het verleden een blijvende plek te geven in het collectieve geheugen én stimuleren het denken over de betekenis ervan voor ons leven vandaag. We blijven inspanningen leveren om de twee wereldoorlogen die in onze streken plaatsvonden te herdenken. De organisatie van ceremonies naar aanleiding van het einde van de oorlogen en het in het straatbeeld aanbrengen van blijvende herinneringen aan slachtoffers van deze conflicten worden verder ondersteund. De organisatie en logistieke voorbereiding wordt getrokken door dienst protocol. De beleidsnota van schepen Van Hecke zal hier dieper op ingaan. Vanuit het team Internationale Solidariteit wordt – waar mogelijk en gewenst – de link gelegd met vergelijkbare situaties in de internationale context.

7.3. Internationale component

Het einde van de eerste twee wereldoorlogen in onze regio betekende jammer genoeg niet het einde van oorlog en conflict in de wereld. De in onze stad aanwezige historische bagage is dan ook het fundament om te blijven nadenken over en bijdragen aan duurzame vrede in andere delen van de wereld. Want wat tot onze geschiedenis behoort blijft dagdagelijkse realiteit voor tal van gemeenschappen wereldwijd. Niet enkel door oorlogen in andere streken af te zetten tegen onze context van vrede, wel door met onze inwoners in dialoog te gaan over wat wij kunnen doen om ook in andere streken duurzame vrede te laten groeien.

Via het netwerk 'Mayors for Peace' blijft Gent ook internationaal haar stem verheffen rond dit thema.

7.4. Vrede in de stad

Via publieke evenementen en acties brengen we het thema bij een breed publiek. We grijpen deze momenten ook aan om het denken over duurzame vrede wereldwijd en de rol voor een stad als

Gent aan te scherpen. Op die manier brengen we het debat en het denken vanuit het Vredeshuis naar de stad. De stad wordt het huis voor vrede.

De in onze stad aanwezige vredessymbolen (bv. Vredesbos, Ginkgo boom, hijsen van de vredesvlag,...) illustreren het engagement om te investeren in duurzame vrede. Nieuwe initiatieven worden daarom waar mogelijk ondersteund.

7.5. Initiatieven

1. Bij het organiseren van herdenkingsceremonies en het plaatsen van gedenktekens maken we waar mogelijk de link met de internationale context in heden en verleden.
2. Op 21 september, Internationale Dag voor de Vrede, worden acties in de stad communicatief ondersteund.
3. Gent blijft internationaal een rol spelen in het "Mayors for peace" netwerk.
4. Het Vredeshuis is een plek voor vrede en herdenken vanuit een mondiaal perspectief
5. Herinneringseducatie maakt deel uit van het aanbod wereldburgerschapeducatie.

7.6. Samengevat

De Stad Gent blijft het belang van herdenken onderstrepen. Stilstaan bij onze eigen historische bagage draagt bij tot collectieve lessen. Maar Gent ziet vrede als meer dan de afwezigheid van oorlog. We willen vrede op een andere, vernieuwende, manier benaderen: als een weg naar duurzame ontwikkeling in alle delen van de wereld met een draagvlak in eigen stad.

8. Mondiaal burgerschap

8.1. Inleiding

Gent zet in op mondiaal burgerschap. Via diverse acties stimuleren we kennis, een houding en gedrag dat past bij een gezamenlijke verantwoordelijkheid om zowel in onze stad als elders in de wereld veranderingen tot stand te brengen die bijdragen tot internationale rechtvaardigheid.

Dit doen we niet alleen. Het rijke ecosysteem van de stad heeft immers heel wat te bieden. Tal van organisaties zetten zich dagelijks in voor internationale solidariteit, duurzame ontwikkeling en sociale rechtvaardigheid in Gent en het Globale Zuiden. In een streven naar het bundelen van krachten neemt de Stad Gent verschillende rollen op:

- Als regisseur streven we naar maximale complementariteit. Het aanbod van middenveldorganisaties wordt actief in kaart gebracht en versterkt waar mogelijk.
- Als facilitator ondersteunt Gent tal van Gentse verenigingen die bijdragen tot mondiaal burgerschap (financieel).
- Als actor vullen we geïdentificeerde leemtes in. Samen, of in overleg met relevante partners. Het Vredeshuis is ook dé plek in Gent waar internationale solidariteit vorm krijgt: een laagdrempelig mondiaal huis waar verenigingen elkaar ontmoeten en Gentenaars in aanraking komen met het thema.

8.2. Brede sensibilisatie

De stad, dat zijn álle Gentenaars. We willen niet alleen inwoners bereiken die vlot de weg kennen naar het aanbod of interesse hebben in het thema. Dat vraagt extra inspanningen en een doordachte communicatie. Een inclusieve benadering impliceert immers een aanpak op maat van specifieke doelgroepen. Gent is een superdiverse stad waarin tal van verenigingen uit de diaspora actief zijn. Deze verenigingen en hun geëngageerde burgers met een migratieachtergrond, zijn waardevolle partners die we maximaal willen betrekken in ons beleid rond internationale solidariteit. Ze dragen actief bij tot meer internationale verbondenheid en hebben vaak, naast hun thuis in Gent, stevige banden met regio's in andere werelddelen. Verbondenheid op lokaal niveau kan een hefboom zijn voor solidariteit die tot ver buiten de stadsgrenzen reikt. Doorheen – en na – het traject rond dekolonisering hebben we bijzondere aandacht voor deze groep Gentenaars. Dit in afstemming met IN-Gent en Dienst Welzijn en Gelijke Kansen.

Communicatief worden de beschikbare kanalen maximaal ingezet om een sterk mondiaal verhaal te schrijven. Zowel online (website, sociale media) als offline (brochures, flyers, stadsmagazine) proberen we zoveel mogelijk Gentenaars te bereiken met thema's die gelinkt zijn aan internationale solidariteit.

8.3. Belmundo

Belmundo, het jaarlijks activiteitenfestival rond internationale solidariteit, is het voorbije decennium een effectief instrument gebleken. Jaarlijks bieden tal van verenigingen tijdens de maand maart een waaier van activiteiten aan. Duizenden Gentenaars proeven van het gevarieerde aanbod. De focusthema's geven impulsen aan nieuwe verenigingen, uit verschillende sectoren, om hun thema met een bril van internationale rechtvaardigheid en solidariteit te bekijken.

Elk jaar wordt in de schoot van de GONZ (Gents Overleg Noord-Zuidsamenwerking) het thema van Belmundo gekozen. De voorbije jaren stond Belmundo in het teken van Grondstoffen (2015), Water (2016), Een andere economie (2017), Vrede (2018), Oorzaken van migratie (2019) en Gender (2020). Dankzij deze specifieke focus trekken we elk jaar nieuwe verenigingen aan die activiteiten organiseren tijdens Belmundo en zo de link leggen tussen hun werking en internationale solidariteit. Op die manier slagen we erin om met Belmundo bruggen te bouwen buiten de eigen sector. We zetten actief in op netwerking via onder andere de organisatie van een kick-off voor organisatoren.

De Stad kiest voor een regisserende rol bij de organisatie van het festival. Het opzetten van een overkoepelende campagne impliceert het inzetten van de aanwezige expertise bij een brede groep van lokale actoren. Verder creëert deze aanpak ook een centraal moment om het Gentse Noord-Zuidmiddenveld onder brede publieksaandacht te brengen.

Belmundo krijgt een actualisatie. In ~~2020~~2021 zal aan de hand van focusgesprekken met externen de communicatiestrategie en de te bereiken doelgroepen verfijnd worden.

Met opmaak: Tekstontrek

8.4. Kinderen, jongeren en wereldburgerschap

Kinderen en jongeren bouwen de samenleving van morgen. Via een divers educatief aanbod worden leerlingen gevormd tot kritische en verantwoordelijke burgers die zich bewust zijn van het belang van internationale solidariteit. Ze dragen actief en geëngageerd bij aan een rechtvaardiger wereld. Gent biedt daarom een gratis educatief programma aan voor kinderen en jongeren om hen te informeren en sensibiliseren over globale thema's en hen aan te zetten om werk te maken van alternatieven en gewenste duurzame veranderingen. De focus ligt hierbij niet louter op het verwerven van kennis maar ook op het trainen van cognitieve en socio-emotionele vaardigheden. Het aanbod voor scholen wordt zowel online als via een brochure verspreid naar leerkrachten.

Wereldburgerschap is een breed begrip en kan vanuit verschillende thematische invalshoeken benaderd worden. Er wordt bewust een ruim inhoudelijk kader gehanteerd waarbij de Mondiale Agenda 2030 de koers bepaalt. Op die manier creëren we ruimte om ook actuele thema's aan te kaarten die dicht bij de leefwereld van leerlingen staan.

Zo bevat het educatief aanbod schooljaar 2019-2020 "Sporen van kolonisatie", waarbij leerlingen uit de 3de graad lager en 1ste graad middelbaar onderwijs ondergedompeld worden in het koloniaal verleden via een interactief leerpad, gevolgd door een inleefspel. Leerkrachten kunnen deelnemen aan de naschoolse vorming "Dekoloniseren kan je leren". Zo sluiten we met het educatief aanbod aan bij het maatschappelijk debat en het participatietraject rond dekolonisering.

Ook het thema eerlijke handel vertalen we naar kinderen en jongeren. Het poppentheater Sproetenkop maakt eerlijke handel begrijpbaar voor jonge tieners. In de workshop "Make ICT Fair" leren jongeren via interactieve opdrachten kritisch nadenken over de consumptie van ICT toestellen. De docufilm "True Cost" – over de échte kost van goedkope kleren - is al enkele jaren een topper in ons aanbod voor 16-plussers, die gevoelig zijn voor het thema mode.

Aan de hand van films, activiteiten met begeleiding en educatieve materialen brengen we ook vele andere thema's, zoals vrede en ontwikkeling, binnen in de Gentse scholen. Bij het bordspel "This is not a game" kruipen leerlingen in de huid van een vluchteling. En in ons eigen inleefatelier "Plastic Soup" dompelen 6- tot 10-jarigen zich onder in de leefwereld van mensen in het Zuiden.

Er wordt gekozen voor een brede doelgroep (basis- en secundair onderwijs, ASO, TSO, BSO en BuSO) en een variatie aan werkvormen (nascholing voor leerkrachten, activiteiten met begeleiding, filmvoorstellingen en educatieve materialen). De Stad Gent blijft hiervoor actief samenwerken met

relevante onderwijsactoren (zoals Studio Globo) en maakt op die manier maximaal gebruik van de aanwezige expertise rond het thema. Met de dienst communicatie houden we ook de vinger aan de pols voor wat betreft doelgroepgerichte communicatie en sociale mediastrategie.

Jaarlijks passeren duizenden kinderen en jongeren in het Vredeshuis, een open en laagdrempelig huis waar ook jonge Gentenaars bewust gemaakt worden van Noord-Zuidverhoudingen. Het educatieve aanbod wordt jaarlijks bijgestuurd, waarbij we streven we naar een maximale complementariteit met andere spelers en een zo groot mogelijke impact bij Gentse leerlingen.

8.5. Initiatieven

1. Communicatie – zowel online als offline – over thema's internationale solidariteit
2. Verder verdiepen wereldburgerschapeducatie
3. Belmundo, het festival rond internationale solidariteit, krijgt een actualisatie

8.6. Samengevat

Het blijft de opdracht om zoveel mogelijk Gentenaars bewust te maken over wat er zich buiten de stadsgrenzen afspeelt. De situatie in het Globale Zuiden is maar al te vaak gelinkt aan keuzes die we hier maken. Die achtergrond en link op passende wijze communiceren is een belangrijk gegeven om als solidaire stad verder te kunnen gaan. Daarbij maken we gebruik van doelgroepencommunicatie via verschillende kanalen.

Een stap verder dan enkel sensibiliseren is activeren, hiervoor richten we ons voornamelijk op jongeren door middel van een aanbod in wereldburgerschapeducatie. We blijven dit aanbod ontwikkelen en zorgen voor de link met meerdere internationale thema's.

9. Burgers en middenveld als partners voor internationale solidariteit

9.1. Inleiding

Gent is een solidaire stad, met heel veel actoren die bezig zijn met internationale solidariteit. Zo zijn maar liefst 53 verenigingen erkend als Gentse Noord-Zuidvereniging. Bij het 4de pijlersteunpunt zijn 71 Gentse verenigingen geregistreerd. Deze actoren komen regelmatig samen in het Gents Overleg Noord-Zuid (GO NZ!) en worden betrokken bij het beleid via de Stedelijke Adviesraad Noord-Zuidsamenwerking (STANZ).

Niet enkel verenigingen maar ook burgerinitiatieven slagen erin om zaken op de (politieke) agenda te zetten. Lokale handelaars zijn dan weer partners in het fairtradeverhaal. Allemaal brengen ze hun expertise, netwerk en engagement in. Als stad kunnen we het immers niet alleen: internationale solidariteit in Gent krijgt mee vorm door de vele tientallen verenigingen en initiatieven. We willen dit potentieel in de stad verder versterken zodat ze steeds het mondiale perspectief meenemen in hun (lokale) acties, hun impact kunnen vergroten en hun successen uitdragen naar alle Gentenaars. We zetten daarbij in op samenwerken mét verschil en het behouden van hun eigenheid zodat ze zelf, in hun sterkte, initiatieven kunnen opzetten.

9.2. Financiële ondersteuning

Subsidies zijn een belangrijk instrument in ons lokaal mondiaal beleid. Het geeft de mogelijkheid om het potentieel van lokale actoren rond internationale solidariteit te benutten en te versterken. We verlenen subsidies aan een veelheid en diversiteit van actoren die zelf initiatieven nemen die bijdragen aan internationale solidariteit en dit ook lokaal uitdragen.

Gentse actoren kunnen aanspraak maken op volgende subsidies:

- Projectsubsidies Sensibiliserende Noord-Zuidinitiatieven in Gent
- Projectsubsidies Gentenaars zonder Grenzen
- Werkingssubsidies voor erkende Gentse Noord-Zuidverenigingen
- Noodhulpverlening aan landen in het Zuiden

Daarnaast ondersteunt de stad al jaren de campagne van 11.11.11. Sinds 2011 legt de Stad Gent één euro bovenop elke euro die in Gent wordt opgehaald. Zo wordt de inspanning van de Gentenaars verdubbeld. Via de medefinanciering aan de jaarlijkse 11.11.11-campagne wordt steun toegekend aan de koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging – die op haar beurt voor een verdeling onder haar lidorganisaties zorgt.

Deze subsidiekanalen worden in de loop van 2020/2021 geëvalueerd, waarbij we – op basis van feedback de voorbije jaren – in de eerste plaats de noodhulpverlening willen herbekijken. Met ons beperkt budget van 15.000 euro voor noodhulp hebben we weinig impact. We slagen te weinig in onze doelstelling om Gentenaars te inspireren minder gemediatiseerde rampen te ondersteunen. Meer algemeen willen we ook bekijken hoe we onze subsidiekanalen toegankelijk en laagdrempelig kunnen houden voor alle doelgroepen.

Bij deze evaluatie worden niet alleen de STANZ en begunstigden van subsidies betrokken maar net ook die actoren waarvan we het potentieel willen versterken en we nu niet (of te weinig) ondersteunen, zoals diaspora verenigingen.

De uitkomst van dit traject zijn aangepaste of nieuwe subsidiereglementen met heldere doelstellingen, die tegemoet komen aan de noden van het middenveld, die complementair zijn – ook met subsidies van andere overheden – en voldoende hefboomen bevat om actoren aan te moedigen om verder mee te werken aan een solidair Gent.

We willen meer investeren in het verspreiden van inspirerende verhalen. Zo tonen we onze waardering en maken we goede praktijken zichtbaar. We denken hierbij aan het organiseren van een projectenmarkt, het publiceren van de ondersteunde projecten op een aantrekkelijke webpagina, ...

Via Gentenaars zonder Grenzen ondersteunen we actoren in het Globale Zuiden. Als Stad nemen we geen actieve rol op in concrete projecten in het Zuiden. Daarvoor is onze expertise en capaciteit te beperkt. Hoewel we als lokaal bestuur een belangrijke actor zijn om te komen tot een internationaal rechtvaardige wereld, hoeven we als Stad zelf geen actor te zijn *in* het Globale Zuiden.

9.3. Logistieke ondersteuning

Het Vredeshuis is een begrip in Gent: het is dé hub waar ideeën en initiatieven rond internationale solidariteit in Gent samenkomen. Het huis biedt een platform door op een laagdrempelige manier ondersteuning en aanmoediging te bieden aan een breed gamma van solidaire actoren in onze stad. De infrastructuur staat ter beschikking voor vergaderingen, bijeenkomsten en evenementen. Het blijft een laagdrempelige ontmoetingsplaats waar regelmatig netwerkevenementen plaatsvinden. Waar mogelijk biedt het Vredeshuis ook logistieke ondersteuning aan verenigingen en organisaties verbonden aan het huis door middel van bijvoorbeeld geluidsapparatuur.

Deze legislatuur zal een beslissing genomen worden over de accommodatie en infrastructuur van het Vredeshuis. Het gebouw is in slechte staat. Er zal een business case opgemaakt worden met een afweging renovatie versus verkoop. Wat het ook wordt, het is vooral van belang dat we de huidige laagdrempelige werking van het Vredeshuis kunnen behouden. Waar de werking ook komt, het zal opnieuw een open huis zijn voor solidaire actoren en scholen.

We maken werk van een inhoudelijk kader dat onder meer resulteert in een bijzonder huishoudelijk reglement door o.a. het afbakenen van de prioritaire doelgroep. We willen ook pro-actief interessante stakeholders benaderen en blijvend investeren in de infrastructuur. Zo kunnen we maximaal tegemoet komen aan de noden van onze doelgroepen.

9.4. Capaciteitsversterking

We organiseren capaciteitsversterkende activiteiten zodat een grote diversiteit van actoren hun impact kunnen vergroten. De afgelopen jaren zijn er ook steeds meer burgerinitiatieven die hun betrokkenheid bij het beleid tonen. We gaan na of zij ondersteuning wensen en of ons instrumentarium voldoende is afgestemd op hun noden.

Met laagdrempelige vormingen en het sterker opnemen van onze adviesfunctie (ref. 'helpdesk') willen we een grotere diversiteit van actoren bereiken.

De GONZ/STANZ kunnen blijvend rekenen op ondersteuning om hun rol als inspraakkanaal en verrijkend platform ten volle te kunnen realiseren. In 2020 ~~is er ook reden om te vieren. Dan~~ bestaat STANZ 15 jaar en blaast GONZ reeds 25 kaarsjes uit. Het middenveld wil deze verjaardag aangrijpen

om terug te blikken maar vooral om vooruit te kijken en kritisch na te gaan welke rol adviesraden en het middenveld spelen. [Door COVID-19 wordt deze viering uitgesteld naar het najaar 2021.](#)

9.5. Initiatieven

1. Evaluatietraject subsidielijnen met als uitkomst aangepaste/nieuwe subsidiereglementen.
2. Verspreiden van goede voorbeelden van projecten van Gentse actoren die subsidies ontvangen.
3. Uitwerken inhoudelijk kader dat o.a. resulteert in opmaak bijzonder huishoudelijk reglement Vredeshuis
4. Organisatie capaciteitsversterkende activiteiten voor een veelheid aan actoren

9.6. Samengevat

Beleid rond internationale solidariteit maken we niet alleen met de Stad, daar zijn velen in het Gentse middenveld actief bij betrokken. We willen die vrijwilligers en organisaties verder ondersteunen en versterken, door middel van financiële en logistieke ondersteuning maar ook door het aanbod van capaciteitsversterkende activiteiten te verhogen.

Internationale solidariteit

---

10 september 2020

BELEIDSNOTA

Tine Heyse
Schepen van Milieu, Klimaat, Wonen en Noord-Zuid
Stad Gent

gent:

Colofon

Stad Gent

Departement Bedrijfsvoering
Dienst Internationale Relaties en Netwerken
Team Internationale Solidariteit

Publicatiedatum

10 september 2020

Contact

tine.heyse@stad.gent
09/266.54.30

Postadres

Stad Gent - Vredeshuis
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Inhoud

Voorwoord	5
1. Verloop van het traject	6
2. (Inter)nationale context	7
3. Visie - Internationale solidariteit, een kwestie van rechtvaardigheid	9
4. Fair trade	11
4.1. Inleiding	11
4.2. Gent, Europees pionier	11
4.3. Pijlers van het Gents Fairtradebeleid	12
4.4. Prioritaire productsegmenten	14
4.5. Initiatieven	15
4.6. Samengevat	16
5. Mensenrechten	17
5.1. Inleiding	17
5.2. Aankoopbeleid	17
5.3. Financieel beleid	18
5.4. Internationale contacten	18
5.5. Sensibilisatie	19
5.6. Initiatieven	19
5.7. Samengevat	19
6. Dekolonisering	20
6.1. Inleiding	20
6.2. Traject en verder	20
6.3. Initiatieven	21
6.4. Samengevat	21
7. Vrede en herdenken	22
7.1. Inleiding	22

7.2. Herdenkingsceremonies en gedenktekens	22
7.3. Internationale component	22
7.4. Vrede in de stad	22
7.5. Initiatieven	23
7.6. Samengevat	23
8. Mondiaal burgerschap	24
8.1. Inleiding	24
8.2. Brede sensibilisatie	24
8.3. Belmundo	24
8.4. Kinderen, jongeren en wereldburgerschap	25
8.5. Initiatieven	26
8.6. Samengevat	26
9. Burgers en middenveld als partners voor internationale solidariteit	27
9.1. Inleiding	27
9.2. Financiële ondersteuning	27
9.3. Logistieke ondersteuning	28
9.4. Capaciteitsversterking	28
9.5. Initiatieven	29
9.6. Samengevat	29

Voorwoord

Heel wat Gentenaars zijn internationaal solidair. Velen zijn lid van een Noord-Zuidvereniging of een organisatie die acties onderneemt om het Zuiden te ondersteunen. Elk jaar gaan honderden vrijwilligers op pad voor 11.11.11. Gent telt niet minder dan zeven Oxfam Wereldwinkels. Kortom, Gentse burgers en organisaties treden buiten hun Gentse cocon en zetten zich in voor internationale solidariteit.

Als Stad moedigen we dit aan door overleg en overkoepelende activiteiten te organiseren én ondersteuning aan te bieden. De Stad als meest lokale en nabije bestuursniveau speelt, met een doordacht beleid, een unieke rol op vlak van internationale rechtvaardigheid. In ons lokaal mondiaal beleid willen we een voorbeeldfunctie vervullen voor Gentse burgers en ondernemers. Ook voor andere steden in Vlaanderen, België én Europa spelen we een voortrekkersrol.

In het Gents mondiaal beleid is handel een belangrijke hefboom. Als stad hebben we impact op beide aspecten in de handelsketen, de productie en consumptie. Als titeldragend Europese hoofdstad van eerlijke handel willen we consumenten verder sensibiliseren op het vlak van eerlijke voeding, ethische kledij en faire ICT. Ook de stad zelf is aankoper. We zetten binnen de eigen werking verdere stappen naar een nog eerlijker aankoopbeleid, samen met schepen Storms en schepen Bracke. In onze rol als relatief grote aankoper hebben we als lokaal bestuur impact op producenten en de transitie naar duurzame en eerlijke handel. We willen onze Europese koppositie op vlak van eerlijke handel versterken.

We hebben in Gent een sterke traditie om samen te werken met het Gentse middenveld. Vele geëngageerde burgers, lokale ondernemers, vierde pijlverenigingen en NGO's zijn vertegenwoordigd in de adviesraad en/of werken mee aan lokale acties en campagnes. Bijkomend bieden we als Stad ook bieden we op onze beurt ook op verscheidene manieren ondersteuning aan dit divers middenveld.

U leest het, Gent is een solidaire stad in hart en nieren.

Tine Heyse

Schepen van Milieu, Klimaat, Wonen en Noord-Zuid

Gent, 10 september 2020

1. Verloop van het traject

De Noord-Zuidmiddenveldorganisaties gingen in 2019 twee maal in gesprek met schepen Tine Heyse over de beleidsnota. Op 2 april 2019 werd het gesprek gevoerd aan de hand van tien onderwerpen die door de leden van het Gents Overlegplatform Noord-Zuid (GONZ) vooraf werden bepaald. Ter voorbereiding van het gesprek op 8 oktober 2019 werden twee werkgroepen opgericht, rond fair trade en mensenrechten. De twee thema's die door de GONZ als belangrijkste naar voor werden geschoven voor deze legislatuur.

Het voorontwerp wordt voor het eerst besproken op de bevoegde commissie op 21 april 2020.

Na de commissie krijgt de Stedelijke Adviesraad Noord-Zuid (STANZ) – de officiële adviesraad van de Stad Gent wat betreft internationale solidariteit – ruim de mogelijkheid om het document te bespreken op de zitting van 3 maart 2020.

Vanaf midden maart waren samenkomsten echter niet meer mogelijk. De geplande open hoorzitting over de beleidsnota op 28 maart 2020 kon op die manier niet georganiseerd worden.

De definitieve versie van de beleidsnota wordt uiteindelijk besproken op het college van burgemeester en schepenen van 10 september 2020, de gemeenteraadscommissie van 22 september 2020 en de gemeenteraad van 28 september 2020.

2. (Inter)nationale context

Gent is geen eiland in de wereld. Ook op het vlak van internationale solidariteit situeren we ons in een wereld met veranderende tendensen en strategieën die door (inter)nationale overheden ontwikkeld worden.

Internationaal

Het landschap waarin we aan internationale samenwerking doen, ondergaat drastische veranderingen. Zo zijn er verschuivende machtsverhoudingen maar ook uitdagingen, zoals klimaatverandering, migratie en economische groei, die landsgrenzen overstijgen.

Vooreerst zijn er de Sustainable Development Goals (SDG's), de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling, die in september 2015 - tijdens een historische top van de Verenigde Naties - door de wereldleiders werden aangenomen. De SDG's bieden een kader om met de mondiale samenleving om te gaan. Het is een set van 17 doelstellingen en 169 subdoelstellingen die wereldwijd duurzame ontwikkeling nastreven tegen 2030. Waar de Millenniumdoelen – de voorganger van de SDG's – voornamelijk gericht waren op het Zuiden, gelden de SDG's voor elk land wereldwijd. De SDG's kunnen onderverdeeld worden in vijf grote thema's: mensen, planeet, welvaart, vrede en partnerschap.

De Agenda 2030 met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen legt ook enkele principes vast voor internationale samenwerking. Zo is de mondiale samenleving één ecosysteem waarbij wijziging of verandering in één onderdeel een invloed heeft op de andere onderdelen. Mondiale uitdagingen vereisen dan ook een mondiale aanpak. We richten ons mondiaal beleid grotendeels op eerlijke handel. Hierbij trachten we alle stappen van de productie in kaart te brengen en de tewerkstelling en leefomstandigheden van boeren en arbeid(st)ers, die grondstoffen delven en producten maken, te verbeteren.

Om de Agenda 2030 te realiseren moet iedereen aan boord: middenveld, private sector, overheden en kennisinstellingen. Daarbij groeit het belang van steden en lokale overheden. Vandaag leeft bijna 3,9 miljard mensen wereldwijd - meer dan de helft van de wereldbevolking! - in steden. Dat aantal zal alleen maar toenemen en volgens de meest recente cijfers zou 60% van de wereldbevolking tegen 2030 in een stedelijke omgeving leven. De stedelijke bevolking zal het snelst toenemen in ontwikkelingslanden. Volgens voormalig secretaris-generaal van de Verenigde Naties Ban Ki-moon zal de strijd voor duurzame ontwikkeling dan ook in de steden gewonnen of verloren worden. In Gent gaan wij resoluut voor dat eerste!

De 11de doelstelling rond duurzame steden en gemeenschappen, is lokale besturen op het lijf geschreven. Stad Gent neemt al heel wat initiatieven die bijdragen aan één of meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, zoals sociale restaurants (doelstelling 1), energieprijzen (doelstelling 7) of de Europese burgemeestersconvenant (doelstelling 13). Ook met ons beleid rond internationale solidariteit willen we bijdragen aan wereldwijde duurzame ontwikkeling.

België

De voorbije jaren werd het Belgische ontwikkelingsbeleid grondig hervormd in functie van een betere aansluiting bij de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling. Inhoudelijk werden een aantal nieuwe klemtonen gelegd, met onder meer een belangrijkere rol voor de privésector, nieuwe vormen van financiering en digitalisering als hefboom voor ontwikkeling. Twee richtinggevende

aspecten voor het Belgische ontwikkelingsbeleid werden ook verankerd: een rechtenbenadering die inzet op respect voor de mensenrechten en duurzame, inclusieve economische groei.

Met het Trade for Development Center (TDC), een programma van Enabel, geeft België aan welk belang ze hecht aan eerlijke en duurzame handel als instrument voor armoedevermindering en voor duurzame ontwikkeling van kleine producenten in ontwikkelingslanden.

Vlaanderen

De Vlaamse Regering keurde op 18 november 2016 de conceptnota “De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking anno 2030: naar een nieuwe identiteit voor Vlaanderen als partner in ontwikkeling” goed. Met die conceptnota wil de Vlaamse Regering de Duurzame Ontwikkelingsdoelen vertalen naar de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en haar visie op ontwikkelingssamenwerking actualiseren.

Met de nieuwe Vlaamse beleidsnota (2019-2024) voert de Vlaamse regering een koerswijziging door waarbij ontwikkelingssamenwerking ook een bijdrage levert aan de strijd tegen mensenhandel en illegale migratie. Daarom willen ze een nieuwe samenwerking aangaan met een of meerdere landen uit de regio Noord- en Oost-Afrika. Klimaatadaptatie, gezondheid, vrouwenrechten en innovatieve landbouw blijven prioritaire thema’s.

Als partners focust Vlaanderen op de private sector en kennisinstellingen. Het belang van lokale besturen en de rol die ze (kunnen) spelen, komt helaas (nog) niet aan bod.

Samengevat

De SDG’s vormen het hart van ons Gents internationaal solidariteitsbeleid. Sterker nog, de SDG’s zijn het kader waarin stadsbreed wordt gewerkt. Het is duidelijk dat deze doelstellingen geen taak zijn van alleen het team Internationale Solidariteit, maar voor de ganse stedelijk beleid.

© 2016 United Nations. All rights reserved. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. For more information, see <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

3. Visie - Internationale solidariteit, een kwestie van rechtvaardigheid

In tegenstelling tot (sommige) andere wereldwijde tendensen, plooiën we in Gent niet terug op onszelf. We zouden ons de vraag kunnen stellen “Moeten we als stad mensen en middelen vrijmaken voor mensen en het helpen oplossen van problemen elders in de wereld?”. Het antwoord is volmondig ‘JA’. Deze vraag gaat namelijk voorbij aan het feit dat we meer en meer leven in één geglobaliseerde wereld. Er is geen ‘hier’ of ‘daar’, de wereld is één dorp.

Van lokaal Noord-Zuidbeleid naar lokaal mondiaal beleid

Het is ook niet meer zo dat dé problemen, zoals armoede, zich enkel in “het Zuiden” situeren en dé oplossingen van “het Noorden” moeten komen. De ‘klassieke’ Noord-Zuidbril van het ‘rijke welvarende noorden’ t.o.v. het ‘armere zuiden’ is achterhaald. Het gaat eerder over oneerlijke verhoudingen tussen landen en werelddelen, waarbij – hoewel er gemiddeld armere en rijkere delen zijn – armoede en rijkdom overal voorkomen en waar we aandacht hebben voor de situatie in het Globale Zuiden. Of het nu gaat over de strijd tegen armoede of milieuproblemen zoals klimaatopwarming en biodiversiteitsverlies, we kunnen deze het best samen aanpakken. Elke regio, iedere stad, elk bestuursniveau, moet - naar vermogen en verantwoordelijkheid - bijdragen in de oplossing.

De globale shift van een Noord-Zuid beleid naar een ‘mondiaal beleid’ uit zich ook in het formuleren van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen ter vervanging van de eerdere millenniumdoelstellingen. In tegenstelling tot de millenniumdoelstellingen, die voornamelijk gericht waren op het Zuiden, gelden de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen voor elk land wereldwijd. De rode draad hierbij is dat er niemand wordt achtergelaten. “*Leave no one behind*” is dan ook de hoofdgedachte van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Voorbij hulp – eerlijke handel als dé focus van ons beleid

Hoe komt het dat we vandaag leven in een wereld met zoveel ongelijkheid? Daarvoor moeten we even terug in de tijd. En dan kunnen we niet blind zijn voor het koloniaal verleden. Dit deel van de geschiedenis ligt mee aan de basis van de ongelijkheid die tot op vandaag nog zichtbaar is in verschillende landen. Een vorm van ongelijkheid die tot op vandaag helaas doorleeft via de exploitatie van natuurlijke rijkdommen en goedkope arbeidskrachten. Denk maar aan de ontginning van grondstoffen zoals lithium voor smartphones en kobalt voor elektrische en hybride wagens.

Naast het verleden hebben we ook oog voor de bredere context waarin we leven in de zin van ongelijke internationale machtsrelaties. Mondiale productieketens kunnen vaak niet los worden gezien van lage lonen, slechte arbeidsomstandigheden, milieuvervuiling en gewapende conflicten.

In Gent maken we keuzes die bijdragen aan internationale solidariteit en sociale en ecologische rechtvaardigheid. De finaliteit van ons lokaal mondiaal beleid is dat we ons als Stad bewust zijn van en rekening houden met de impact van ons beleid op het Globale Zuiden. Internationale rechtvaardigheid staat of valt met het besef dat we in dezelfde boot zitten en we dus het mondiale belang moeten voorop stellen.

Dat kunnen we in de eerste plaats doen via eerlijke handel. Dit past binnen onze visie dat hulp zeker niet de (enige) oplossing kan en mag zijn om armoede en slechte leefomstandigheden in armere

delen van de wereld mee te helpen bestrijden. Werken aan de ongelijke economische en politieke machtsverhoudingen is belangrijker.

Hulp kan een deel van de oplossing zijn, maar we willen in Gent vooral rechtvaardigheid en solidariteit centraal stellen. En dat kan via een andere manier van (wereldwijd) handelen: eerlijk handelen binnen de grenzen van onze planeet. Iedereen, waar ook ter wereld, heeft recht op een menswaardig bestaan. En dus is het van belang dat iedereen een eerlijk loon krijgt voor zijn of haar werk en dat mensenrechten gerespecteerd worden in alle fasen van de productieketen.

Fair trade is en blijft dan ook het speerpunt in ons beleid van internationale solidariteit. Stad Gent was de allereerste FairTradeGemeente van Vlaanderen (2004), de eerste Europese Hoofdstad Eerlijke Handel (2018) en de Eerlijkste Gemeente van Vlaanderen (2019). Fijn om deze erkenningen te krijgen, maar tegelijkertijd is het werk nog niet voltooid. We schuiven daarom fair trade nog prominenter naar voor in ons beleid. Daarbij werken we telkens rond drie pijlers: informeren en sensibiliseren van burgers, ondersteunen en samenwerken met ondernemers en duurzame veranderingen in ons eigen aankoopbeleid.

Mensenrechten

Respect voor mensenrechten gaat niet enkel over de producten die we kopen, maar over veel meer. Hoewel het aankoopbeleid hierbij hét instrument bij uitstek is om als stad te sturen, moeten we ook via een duurzaam beleggingsbeleid, doordachte keuzes van samenwerkingspartners, omgang met stadsdiplomatie, e.a. aandacht hebben voor mensenrechten. Samen met het Gentse middenveld en de Universiteit Gent willen we onderzoeken hoe we hier als Stad verdere stappen kunnen zetten om mensenrechten op te nemen als rode draad doorheen het ganse beleid van de Stad.

Dekolonisering

Ook actuele maatschappelijke debatten gaan we niet uit de weg. Zo zet de Stad een participatief traject op rond het koloniale verleden en wat dit vandaag betekent voor Gent en de Gentenaars.

Dekolonisering is onlosmakelijk verbonden met internationale solidariteit en rechtvaardigheid: het gaat over het opzetten van de mondiale bril in alles wat we doen. Als we dat doen en dus 'uitzoomen' naar de ganse wereld, dan zien we dat we zowel in het verleden als heden met elkaar verbonden zijn (geweest). We hebben het dan over onze koloniale geschiedenis zelf maar ook bijvoorbeeld over de rol die de kolonies hebben gespeeld in de wereldoorlogen.

Ook nu wordt gesproken over het 'hedendaags kolonialisme' waarbij verwezen wordt naar de ongelijke (handels)relaties tussen landen. Ontginning van grondstoffen en werken in sweatshops zijn voorbeelden van hoe mensen in mensonwaardige omstandigheden moeten werken en leven als gevolg hiervan.

4. Fair trade

4.1. Inleiding

Eerlijke handel is het speerpunt van het Gents beleid rond internationale solidariteit. Het is het thema bij uitstek waarin lokale actoren, burgers en de Stad Gent samen kunnen werken aan het internationaal verhaal. Stad Gent is pionier op Europees vlak en wordt gezien als het referentiepunt voor lokale besturen die werk maken van eerlijke handel en voor iedere actor die fair trade centraal wil stellen in de eigen werking.

Waarom is handel zo belangrijk? Handel is een internationaal gegeven waarin we allemaal betrokken partij zijn. Werken aan eerlijke handel is dan ook kiezen voor een ander handelssysteem waarbij producenten een eerlijke prijs ontvangen. Door eerlijk te consumeren maak je meteen een concrete keuze met impact in het Globale Zuiden.

De voorbeelden zijn ondertussen meer dan bekend. Door chocolade of bananen met een fairtradelabel te kopen zorgt de consument hier voor een gegarandeerd inkomen voor de producent in het Globale Zuiden. Een inkomen dat het mogelijk maakt voor lokale gemeenschappen om te investeren in hun leven en regio. Zo kunnen kinderen naar school, is er zorg naar gemeenschappen en middelen om voldoende voedsel voor het gezin te voorzien.

Eerlijke handel is bijzonder gelinkt met de uitvoering van de Sustainable Development Goals (SDG's). In het kader van het SDG-piloottraject van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) werd het initiatief genomen door Stad Gent om deze link samen met de FairTradeGemeente-campagne te bepalen.

	In hoeverre draagt FT(G) bij tot de SDG?				
1. Geen armoede	■	■	■	■	■
2. Geen honger	■	■	■	■	■
3. Goede gezondheid en welzijn					
4. Kwaliteitsonderwijs	■	■			
5. Gendergelijkheid	■				
6. Schoon water en sanitair	■	■			
7. Betaalbare en duurzame energie					
8. Waardig werk en economische groei	■	■			
9. Industrie, innovatie en infrastructuur	■				
10. Ongelijkheid verminderen	■	■			
11. Duurzame steden en gemeenschappen					
12. Verantwoorde consumptie en productie	■	■	■	■	■
13. Klimaatactie	■	■			
14. Leven in het water					
15. Leven op het land	■	■			
16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten	■	■			
17. Partnerschap om doelstellingen te bereiken	■				

(Figuur 1)

Uitschieters bij uitstek zijn SDG 12 “Verantwoorde consumptie en productie” en SDG 2 “Geen honger”, maar ook armoedebestrijding, toegang tot kwaliteitsonderwijs en de garantie op schoon water en sanitair ondervinden een positief effect bij de keuze voor eerlijke handel.

4.2. Gent, Europees pionier

In 2018 reikte de Europese Commissie voor het eerst – op initiatief van Europees Commissaris voor Handel, Cecilia Malmström – een prijs uit om lokale besturen aan te duiden die eerlijke handel

belangrijk vinden: de “EU Cities for Fair and Ethical Trade Award”. Deze eerste editie werd gewonnen door de Stad Gent en maakte ons impliciet de Europese hoofdstad van de eerlijke handel, een titel die we met trots dragen. We behoren Europees tot de top en dit vertaalt zich ook op Vlaams niveau: in 2019 werden we door de FairTradeGemeente-campagne uitgeroepen tot ‘Eerlijkste van Vlaanderen’. Het zijn allemaal beloningen voor een doorgedreven beleid rond eerlijke handel de laatste jaren maar het legt ook een verantwoordelijkheid om dit de komende jaren te blijven waarmaken. De titels belonen een expertise en inspanning die we moeten bevestigen.

Titels behaal je nooit alleen. Als Stad leveren we heel wat inspanningen, maar het is ook door een doorgedreven samenwerking met heel wat partners. Die partners ondersteunden ook onze kandidatuur voor de Europese Award en dit werd door de jury bestempeld als een belangrijk gegeven. We schrijven dit verhaal niet alleen maar met de verschillende stakeholders waar we de afgelopen jaren intensief mee hebben samengewerkt: lokale ondernemers, Gentse instellingen en vrijwilligers.

Niet in het minst zorgde het project “Gent Fair Trade” voor de nodige impact. Gent Fair Trade ging van start in 2014 als een samenwerking tussen de Stad Gent en Oxfam Wereldwinkel Gent-centrum om eerlijke handel steviger op de kaart te zetten. Deze samenwerking maakt het mogelijk om de kennis en ervaring bij beide organisaties te combineren en te versterken. Door duidelijke keuzes te maken worden heel wat initiatieven naar een hoger niveau getild.

Een voorbeeld. Textielproductie is een globale keten en kwam in 2013 negatief in het nieuws door de instorting van het Rana Plaza complex in Bangladesh waarbij 1.134 doden vielen. Als voormalige textielstad kozen we ervoor om textiel centraal te stellen binnen Gent Fair Trade. Een succesvolle eerste editie van het Fair Fashion Fest volgde niet veel later met een brede communicatiecampagne. Een nieuwe groep consumenten werd aangesproken.

Met de keuze voor eerlijke mode bereikten we niet alleen de Gentenaar en Gentse ondernemers, ook onze eigen textielaankopen werden onder de loep genomen.

4.3. Pijlers van het Gents Fairtradebeleid

Vraag stimuleren

We stimuleren de vraag naar fair trade door Gentenaars te informeren over eerlijke handel. Gent Fair Trade is het instrument om Gentenaars te sensibiliseren en te informeren, door middel van talrijke communicatiekanalen en -instrumenten en door de organisatie van events.

Om te werken aan een bredere bewustwording en sensibilisatie verspreiden we inspirerende verhalen en successen, zowel online (website, sociale media) als offline (publicaties, brochures, flyers). De sensibilisatie van de Gentse burgers en ondernemers is een essentieel onderdeel van de verdere werking.

De website www.gentfairtrade.be is het verzamelpunt van alles wat leeft en beweegt in Gent rond eerlijke handel. De afgelopen jaren werd de website vernieuwd en steeds verder uitgebreid, de hotspots en Fair Walks hebben heel wat bezoekers opgeleverd. We werken verder op deze trend. De sociale media worden ingezet om een breed publiek te bereiken. De verschillende publicaties worden geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd: de inspiratiegids voor eerlijk textiel, publicaties in het kader van het Fair Fashion Fest, de eindejaarsbrochure met tips voor (h)eerlijke feesten,...

We doen meer dan communiceren alleen. De organisatie van events zoals het Fair Fashion Fest brengt de Gentenaar in contact met tal van eerlijke alternatieven in de textielsector. We werken ook

graag mee aan initiatieven rond andere producten, zoals de organisatie van de 'Make ICT Fair'-congres in december 2019 om eerlijke ICT mogelijk te maken.

Aanbod verhogen

We zetten met Gent Fair Trade ook verder in op de capaciteitsversterking van lokale ondernemers die duurzaamheid en eerlijke handel hoog in het vaandel dragen. Deze pioniers zijn de rolmodellen die we moeten koesteren. We breiden het netwerk van ondernemers verder uit, dit o.a. in samenwerking met Puur Gent, en gaan ook aan de slag met actoren die voorheen niet meteen in de scope van eerlijke handel zaten. Zo blijven we niet alleen werkzaam met de 'fair fashion pioneers', maar verhogen we ook de inspanningen naar Gentse horecazaken, verenigingen en organisaties. We kijken daarbij vooral naar de impact die een keuze voor fair trade zou kunnen hebben en in welke mate we invloed hebben op deze actoren. Verschillende actoren binnen de Groep Gent identificeren we daarbij als prioritair. Digipolis voor inspanningen rond eerlijke ICT, de politiezone voor eerlijke werkkledij en Stadsontwikkelingsbedrijf Gent (sogent) voor eerlijke bouwmaterialen zijn maar enkele van de voorbeelden.

Om dit mogelijk te maken zetten we in op het samenbrengen van lokale kernactoren om een gemeenschappelijk verhaal te creëren en (gemeenschappelijke) initiatieven op te zetten. Het textielplatform en de Fair Fashion Talks die stakeholders uit de textielsector samenbrengen zorgen voor capaciteitsopbouw binnen duurzame mode. Dit model willen we verderzetten en waar mogelijk uitbreiden naar andere thema's.

Stad Gent als voorbeeld

Het eigen aankoopbeleid dient als voorbeeld voor andere Gentse stakeholders en publieke aankopers. We mikken – in nauwe samenwerking met schepen Storms – op een neutrale of positieve impact op het Globale Zuiden met de consumptie van goederen en diensten van de Stad Gent en haar medewerkers. We werken de aankoopstrategie verder uit en behouden onze voortrekkersrol op het vlak van duurzame aankopen. Het Departement Facility Management trekt dit traject. Vanuit internationaal perspectief zetten we in op het aspect 'eerlijk' van die strategie. In samenwerking met de Dienst Economie betrekken we hierbij ook lokale ondernemers via het project Stadsleverancier.

Voor stadsdiensten werken we aan de 'globale toets' die niet alleen eerlijke handel omvat maar waarbij eerlijke handel wel als vertrekpunt gehanteerd kan worden. Voor externe stakeholders (leden Groep Gent maar ook Gentse organisaties of ondernemers) zijn we de referentie bij uitstek bij vragen over eerlijke handel. We versterken het bewustzijn en de betrokkenheid van stadsmedewerkers om bij aankopen rekening te blijven houden met internationale rechtvaardigheid. Daarbij zetten we niet alleen in op de sensibilisatie van medewerkers maar vooral op het maximaal centraal aankopen zodat alle 'toetsen' kunnen worden doorstaan. Niet alleen wat de Stad Gent zelf doet, maar ook waar we nauw samenwerken met organisaties en ondernemers – zoals bijvoorbeeld in uitbaten van cafetaria's in stadsgebouwen – voegen we de globale toets toe. We waarborgen de successen die in het verleden behaald werden op het vlak van eerlijke handel maar breiden ook uit: zowel in het aantal aankopen als in het breed respecteren van mensenrechten wereldwijd. Het team internationale solidariteit is daarbij het aanspreekpunt.

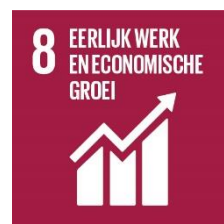
Op nationaal en Europees vlak zetten we in op beleidsbeïnvloeding om te pleiten voor wetten en een beleid in functie van eerlijke handel. Dit doen we steeds in samenwerking met relevante NGO's, universiteiten en internationale platformen en netwerken. Als 'EU City for fair and ethical trade' hebben we hier een verhoogde impact, zowel binnen de eigen landsgrenzen als Europees.

Internationale uitwisseling

De winst in de 'EU Cities for Fair and Ethical Trade Award' bezorgde Stad Gent wel een project met het Globale Zuiden, in samenwerking met het International Trade Centre (ITC). Samen met verschillende stakeholders versterken we de eerlijke textielproductie in India en zetten we specifiek stappen met de stad Ludhiana om FairTradeGemeente als concept te lanceren.

4.4. Prioritaire productsegmenten

We zetten niet alleen in op de successen van het verleden. We doen blijvende inspanningen omtrent thema's waarrond reeds expertise en concrete successen geboekt zijn (Fair Fashion en duurzame voedselconsumptie en -productie) maar willen ook lokale dynamieken creëren en een pioniersrol opnemen omtrent nieuwe thema's zoals bijvoorbeeld ICT en natuursteen.

Koffie, wijn en fruitsap

Ook in Gent begon het verhaal rond eerlijke handel oorspronkelijk rond de klassieke producten: koffie, wijn en fruitsap. Stad Gent was de eerste FairTradeGemeente in Vlaanderen omdat we al langer bezig waren met het invoeren van een fairtradelabel bij de door de campagne gevraagde segmenten. We behouden die inspanningen ook in de toekomst en blijven jaarlijks eerlijke wijn, eerlijk fruitsap en eerlijke koffie consumeren binnen de stadsdiensten.

Voeding

De producten die er doorheen de jaren zijn bij gekomen, behouden we: thee, suiker en bananen. We sluiten sterker aan bij het initiatief 'Beyond Chocolate' om eerlijke chocolade ook op te nemen als product. Voor voedingsproducten sluiten we nauwer aan bij en wegen we zwaarder op de Gentse voedselstrategie Gent en Garde om alle producten die in het Globale Zuiden geproduceerd worden met een fairtradelabel te kunnen aankopen. We dragen actief bij aan de verbreding van het eerlijk voedselbeleid naar meerdere actoren binnen de Stad Gent (en Groep Gent).

Maar we durven ook verder kijken: naar analogie met de FairTradeGemeentecampagne lanceren we op Gents grondgebied het label 'FairTradeEvent', met criteria die events kunnen volgen om zelf een eerlijk festival of event te worden. Zeker in scope hierbij komen de Gentse Feesten. Pioniersbestekken als dat van de schoolmaaltijden behouden we en breiden we uit waar mogelijk. Ook in onze sensibilisatie vestigen we de aandacht op de eerlijke producten die iedere consument kan kopen.

Textiel

Textiel is de focus. We hebben daar reeds gigantische stappen gezet: 3 succesvolle edities van het Fair Fashion Fest verdienen opvolging. We maken van het Fair Fashion Fest een tweejaarlijks terugkerend fenomeen waar we alle goede voorbeelden en fair fashion pioniers verzamelen en bezoekers informeren over het waarom van eerlijk textiel. Binnen de Stad werken we het contract rond eerlijke werkkledij af en vernieuwen we minimaal met dezelfde voorwaarden. We breiden de werkwijze van dialoog met de leveranciers uit naar andere textielproducten, zoals sportkledij en gebruiken het pioniersbestek van sociaal verantwoorde werkkledij als voorbeeld voor geïnteresseerden binnen en buiten Gent. De toolbox, een gids voor overheidsaankopers opgesteld i.s.m. FM en VVSG blijft het basiswerk. Deze gids, met handvaten voor meer sociaal-rechtvaardige aankopen, krijgt een update om nog meer publieke aankopers te overtuigen van de manier waarop eerlijk aankopen mogelijk is.

ICT

Samen met schep en Bracke houden we de evolutie in de markt rond fair ICT nauwlettend in de gaten. De afgelopen jaren werden al eerste stappen gezet om in het Gents aankoopbeleid aandacht te hebben voor fair ICT-materiaal.

De productie van smartphones en laptops heeft een grote impact op het milieu, klimaat en arbeidsomstandigheden. Er zijn meerdere risico's zowel bij de winning, productie, transport, gebruik en e-waste (elektronisch afval) van grondstoffen.

Zo organiseerde de Stad Gent samen met Fair ICT Flanders een conferentie op 9 december 2019. Tijdens presentaties, workshops en panelgesprekken bekeken aankopers en IT-professionals de mogelijkheden om tastbare stappen te zetten in duurzame ICT-aankoop en het ontwikkelen van een hergebruikbeleid. Europese pioniers presenteerden hun goede voorbeelden. Stad Gent ging tijdens de conferentie het engagement aan om als Stad aan te sluiten bij Fair ICT Flanders.

Stad Gent zal dan ook samen met Digipolis en andere stakeholders onderzoeken welke inspanningen geleverd kunnen worden om ICT zo fair en circulair mogelijk aan te kopen. In deze analyse blijven we uiteraard aandacht hebben voor betrouwbaarheid, betaalbaarheid en performantie. We exploreren de mogelijkheden in specifieke bestek(ken), zodat duidelijk wordt wat het potentieel is. De toolbox 'sociaal verantwoorde werkkledij' kan hierbij inspirerend zijn.

We doen dit onderzoek met relevante stakeholders in dit domein zoals daar zijn: Electronics Watch, Fair ICT Flanders, UGent, CATAPA en VVSG.

Natuursteen

Natuursteen is sinds de heraanleg van de Korenmarkt een aandachtspunt. Twee themacommissies in 2015 en een besluit van de gemeenteraad in 2016 waren duidelijk: als Stad moeten we – samen met andere overheden - inspanningen leveren om sociale en ecologische criteria meer afdwingbaar te maken. Er volgden enkele proefprojecten en in 2019 sloot de stad zich aan bij TruStone.

TruStone, een initiatief uit het middenveld en de overheid, brengt de risico's in de productieketen van natuursteen in kaart en verzet zich tegen kinder- en dwangarbeid, onveilige en ongezonde werkomstandigheden en gebrekkige vakbondsvrijheid. Samen met de schep en van Publieke Ruimte Filip Watteeuw en de schep en van Facility Management Annelies Storms, bedrijven, sectororganisaties, vakbonden, andere overheden en ngo's bundelen we de krachten om ook de komende jaren de problemen bij de productie van natuursteen aan te pakken. Gent blijft de komende jaren mee koplopen, experimenteren en initiatieven steunen om ethische en duurzame natuursteen aan te kopen en te gebruiken.

4.5. Initiatieven

1. Organisatie Fair Fashion Fest in 2020, 2022 en 2024
2. Organisatie 'EU Cities for Fair and Ethical Trade Award' Ceremony 2020
3. Invulling geven aan het textieltraject met Ludhiana (India)
4. Coördinatie sensibiliserende initiatieven tijdens de Week van de Fair Trade
5. Netwerken lokale kernactoren uitbreiden, zowel binnen het thema 'fair fashion' als naar andere thema's
6. Expertise opbouw en kennisdeling rond eerlijke handel binnen de stadsdiensten
7. Beleidsbeïnvloeding nationaal en Europees
8. Sensibilisatie over eerlijke handel, zowel online als offline
9. Uitbreiden van de productsegmenten die de regels van eerlijke handel volgen
10. We onderzoeken samen met Digipolis de mogelijkheden van fair en circulair ICT in specifieke bestek(ken)
11. Label 'FairTradeEvent' lanceren

4.6. Samengevat

Eerlijke handel vormt het speerpunt van het Gents beleid rond internationale solidariteit. Het is de manier bij uitstek om aandacht te vragen voor handelssystemen die een positievere impact kunnen hebben op het Globale Zuiden. Het is een effectief instrument om oneerlijke verhoudingen binnen en tussen continenten aan te pakken en dit verhaal begint lokaal. Om dit mogelijk te maken blijven we Gentenaars en ondernemers sensibiliseren over de noodzaak van eerlijke handel en bouwen we ook de eigen capaciteit en expertise verder uit om de referentie te blijven rond eerlijke handel. Thematisch betekent dit dat we verder kijken dan voedsel en textiel. We besteden ook aandacht aan domeinen zoals ICT en natuursteen. We bouwen verder op de opgebouwde expertise en behouden Gent Fair Trade als de spil in ons verhaal rond eerlijke handel.

5. Mensenrechten

5.1. Inleiding

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) werd op 10 december 1948 aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. De UVRM is tot op heden van grote betekenis en omvat basisrechten, zoals recht op vrijheid, gelijkheid, vrije meningsuiting en gezondheid. Het respecteren van de mensenrechten maakt integraal deel uit van een beleid rond internationale solidariteit.

Terwijl eerlijke handel zich de laatste jaren concentreerde op sociale rechtvaardigheid bestaat de mogelijkheid om met de focus op mensenrechten dit verhaal breder te vertellen. Daar past sociale rechtvaardigheid uiteraard nog steeds onder – we gaan niet weg van een eerlijk loon voor eerlijk werk en veilige arbeidsomstandigheden – maar door mensenrechten te vertellen naar lokaal beleid breiden we dit uit naar aspecten van het leven in het Globale Zuiden dat we niet vatten door sociale rechtvaardigheid. Op die manier komen ook andere SDG's in beeld.

Het besluit aangenomen door de gemeenteraad in zitting van 19 november 2018 in het kader van "Gent: stad vrij van Israëliische apartheid" vormt een basis voor verdere opvolging. We geven uitvoering aan deze beslissing en werken op de verschillende aspecten van dat besluit.

Het thema mensenrechten is een gevoelig thema. Schendingen van mensenrechten komen overal ter wereld voor. Zo werd België in 2019 nogmaals veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voor de onmenselijke en vernederende behandeling van een gedetineerde. Dit maakt duidelijk dat we ons met de nodige nuance moeten opstellen in het ganse debat rond mensenrechten.

We willen als Stad deze uitdaging niet uit de weg gaan en wensen een open debat te voeren, waarbij we bepaalde gevoeligheden niet weg relativieren maar ook omgekeerd niet verstart de discussie aangaan. We zien hierin een belangrijke rol weggelegd voor het middenveld en academici. We gaan dan ook actief op zoek naar expertise in of buiten Gent. Via een congres over mensenrechten trachten we niet alleen veel kennis te vergaren, maar die kennis ook te delen met diverse Gentse actoren.

5.2. Aankoopbeleid

In de eerste plaats volgen we de internationale trend om mensenrechten sterker vertaald te krijgen in duurzaam aankoopbeleid. Eerlijk aankopen staat centraal maar met mensenrechten geven we daar nog meer diepgang aan. "Human Rights Due Diligence" (gepaste zorgvuldigheid op het gebied van mensenrechten) staat hoog op de agenda van publieke aankopers wereldwijd en door het reeds gevoerde fair tradebeleid – en met het piloottraject rond sociaal verantwoorde werkkledij – komt Stad Gent in het vizier om dit verder uit te bouwen.

Ook de modeldocumenten voor overheidsopdrachten werden aangepast. Een extra clausule over het respecteren van mensenrechten werd opgenomen in modelbestekken. Opdrachtnemers dienen zich te onthouden van iedere (on)rechtstreekse inbreuk op het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en op internationale mensenrechtenstandaarden. We begeleiden leveranciers

in specifieke dossiers naar een toepassing van deze regels en gaan in dialoog om dit doorheen de volledige productieketen mogelijk te maken. Zo voelen opdrachtnemers niet alleen een verplichting maar werken we ook samen om maximale impact te bekomen en effectief in vaak lange en globale productieketens respect voor de mensenrechten mogelijk te maken.

Stad Gent zet in op regelgeving op Europees niveau die tegemoet komt aan deze tendens en maakt van opportuniteiten gebruik om dit mogelijk te maken. De 'Green Deal' die uitgetekend werd op Europees niveau wordt binnen Europese instanties gezien als een opdracht om regelgeving op te stellen die duurzaamheid stimuleert, ook in het kader van openbare aanbestedingen. We maken hier maximaal gebruik van.

5.3. Financieel beleid

Voor haar beleggingen, financiering en pensioenfondsen heeft de Stad al stappen gezet naar een duurzaam en ethisch kader. Zo hebben we sinds 2015 een algemene uitsluiting ingevoerd van bedrijven die de 10 principes van het Global Compact (rond mensen- en arbeidsrechten, milieu en corruptie) van de Verenigde Naties niet naleven of schenden. Daarnaast screenen we de beleggingsproducten volgens een 'best-in-class'-benadering of een uitsluitingspolitiek. Ook landen die het minst scoren o.g.v. duurzaamheid moeten worden uitgesloten uit de beleggingsportefeuille.

We houden hier de vinger aan de pols zodat we een voortrekkersrol kunnen blijven spelen in België. We toetsen permanent het financieel beleid van de Stad Gent af aan ethische criteria, zoals bepaald door organisaties als FairFin, en mikken daarbij op de hoogste standaard en voortdurende verduurzaming van de portefeuille. Om te pionieren kijken we ook buiten de stadsgrenzen: we gaan op zoek naar Europese voorbeelden en gaan in dialoog met die steden die op dit vlak ook een uitgesproken positie hebben.

Het financieel beleid van de Stad en de focus op ethisch en duurzaam bankieren komt aan bod in de beleidsnota Financiën van schep en Coddens.

5.4. Internationale contacten

Voor het kiezen van partners voor samenwerkingen, voor ontvangsten van ambassadeurs en buitenlandse delegaties, voor proactieve internationale contacten en voor stedennetwerken worden algemene regels uitgewerkt in een Mensenrechtenkader. We formuleren – in samenwerking met verschillende betrokken stadsdiensten – een algemeen statement waarbij aan gelijk welke partner dezelfde eisen inzake respect voor de mensenrechten worden gesteld. Het Mensenrechtenkader van de UGent kan hierbij inspirerend werken. Ook de STANZ zal betrokken worden bij de opmaak van het Mensenrechtenkader van de Stad.

De SDG's als leidraad en de mensenrechten als rode draad doorheen het lokaal Gents beleid, begint met onze contacten en het inzetten van onze expertise in relatie met partners in het buitenland. Het debat rond de economische inspiratiereis naar Israël heeft duidelijk gemaakt dat een visie nodig is. Het illustreert de noodzaak om dankzij een doordacht mensenrechtenkader de impact op de mensenrechten te kunnen beoordelen.

We richten een mensenrechtencommissie op met vertegenwoordiging vanuit de STANZ en externe experts. Deze commissie kan internationale partners, samenwerkingen, ontvangsten en bezoeken toetsen aan het Mensenrechtenkader van de Stad.

5.5. Sensibilisatie

Maar ook in onze sensibilisatie kunnen we hier meer aandacht op vestigen. Het verhaal van gender in Belmundo 2020 is ook een verhaal van mensenrechten. Door internationale mensenrechtenactivisten de nodige aandacht te geven, ontsluiten we nieuwe thema's in de werking en maken we de link tussen verschillende aspecten van het Gents beleid rond internationale solidariteit. We besteden in de eigen communicatie extra aandacht aan activiteiten van organisaties zoals Amnesty International en de Liga voor de Mensenrechten om die verder te ondersteunen en bekend te maken.

5.6. Initiatieven

1. Organisatie van een congres rond 'mensenrechten in de stad'
2. Verder invulling geven aan het besluit van de gemeenteraad van 19 november 2018 (o.a. opmaak Mensenrechtenkader)
3. Mensenrechten centraler stellen in de communicatie van het Vredeshuis

5.7. Samengevat

Het respect voor mensenrechten is een verdere verdieping van het beleid rond internationale solidariteit. Het brengt extra elementen aan op domeinen waar we reeds lang mee aan de slag zijn (eerlijke handel, aankoopbeleid, partnerschappen) en biedt mogelijkheden om extra internationale tendenzen te vatten. We geven hiermee invulling aan het besluit van de gemeenteraad van 19 november 2018 en maken dit concreet.

6. Dekolonisering

6.1. Inleiding

Op 30 juni 2020 zal het 60 jaar geleden zijn dat Congo onafhankelijk werd. Ook heel wat andere Afrikaanse landen werden in die periode onafhankelijk. Zoveel jaren later is de discussie over de erfenis van het kolonialisme zeer actueel. Er beweegt in Gent dan ook al heel wat rond dit maatschappelijke debat. Als Stad willen we hier ons steentje toe bijdragen. We willen Gentenaars informeren en sensibiliseren, maar ook uitnodigen om met elkaar in dialoog te gaan en voorstellen te formuleren over wat Gent kan doen.

Op 24 april 2019 besliste de Gentse gemeenteraad om een participatief traject op te zetten met de Gentenaars over het koloniale verleden. Dit traject wordt samen gelopen met schepen De Bruycker. Het kan gaan over de publieke ruimte (denk maar aan de discussie over de straatnaamwijziging van de Leopold II-laan) maar wordt hier niet toe beperkt.

6.2. Traject en verder

Met dekolonisering brengen we een breed maatschappelijk debat naar de Gentse context en zetten we een traject op met een veelheid aan Gentse actoren en Gentenaars: verenigingen met mensen van de (Afrikaanse) diaspora, universiteit en hogescholen, stedelijke adviesraden, middenveldorganisaties, cultuurorganisaties, stadsdiensten,...

Het gaat om een gelaagd traject:

- Met een beperktere groep sleutelactoren wordt toegewerkt naar aanbevelingen inzake dekolonisering die zullen worden voorgelegd aan de gemeenteraad. In het najaar 2019 werd gestart met een beperkte groep, die in 2020 uitgroeit tot een bijeenkomst in het voorjaar (20.02) en een in het najaar (22.09), met iedereen die geïnteresseerd is om in debat te gaan en een bijdrage te leveren.

- De bredere bevolking willen we voornamelijk informeren en sensibiliseren over het thema. We willen de Gentenaar bewust maken van de zichtbare en onzichtbare sporen van de kolonisatie in onze stad. We stemmen daar ook onze instrumenten op af: we zetten de communicatiekanalen van de stad en partners in en plannen een event op 26 juni 2021.

Het traject moet uiteindelijk resulteren in een rapport met aanbevelingen en voorstellen dat in het najaar van 2020 wordt voorgesteld aan de Gentse gemeenteraadsleden tijdens een commissie. Na het debat in de commissie, zal het college een beslissing nemen over de voorgestelde aanbevelingen die dan worden uitgerold in de rest van de legislatuur (en erna).

Dekoloniseren is een werkwoord. Het dekoloniseringstraject vormt dan ook het startpunt van iets waar we blijvend aandacht voor hebben. We kunnen dit doen, door ons volgende vragen te stellen:

Welke impact had en heeft ons handelen op de rest van de wereld (gehad)? Hoe kunnen we breken met ongelijke machtsverhoudingen? En hoe kunnen we verantwoordelijkheid opnemen?

6.3. Initiatieven

1. Najaar 2019 en in 2020 wordt een participatief traject gelopen met een veelheid aan Gentse actoren waaronder burgers uit de Afrikaanse diaspora. Dat traject mondt uit in een rapport met aanbevelingen dat in het najaar 2020 wordt voorgesteld tijdens een gemeenteraadscommissie.
2. Organisatie van een event op 26 juni 2021 waarop alle Gentenaars worden uitgenodigd.

6.4. Samengevat

Met het dekoloniseringstraject brengen we een actueel debat naar de Gentse context. Er beweegt in Gent dan ook al heel wat en we willen hier ons steentje toe bijdragen. We willen Gentenaars informeren en sensibiliseren, maar ook uitnodigen om met elkaar in dialoog te gaan en voorstellen te formuleren over wat Gent kan doen. Het dekoloniseringstraject dat gelopen wordt in het najaar 2019 en -2020, mondt uit in een rapport met aanbevelingen dat wordt voorgelegd aan de gemeenteraad maar vormt ook het startpunt van iets waar we blijvend aandacht voor hebben.

Dekolonisering is dan ook onlosmakelijk verbonden met internationale solidariteit en rechtvaardigheid: het gaat over het opzetten van de mondiale bril in alles wat we doen.

7. Vrede en herdenken

7.1. Inleiding

Vrede is veel meer dan de afwezigheid van oorlog. Een terugblik op onze eigen moderne geschiedenis – in haar totaliteit en complexiteit – zet aan tot nadenken. Meer nog, stilstaan bij het recente verleden kan bijdragen tot collectieve lessen: de impact van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie (in hun meest extreme vorm) zetten aan tot reflectie. Voor dit onderdeel zullen we de link leggen met het antiracisme- en discriminatiebeleid van schepen De Bruycker. Maar het verleden toont ons ook hoe belangrijk verwerken is om nieuwe conflicten te vermijden. Een conflict richt diepmenselijke en maatschappelijke schade aan. Dat maakt de weg naar duurzame vrede fragiel. Herdenken is daarom onlosmakelijk verbonden met verwerken. Bij ons en in de rest van de wereld.

7.2. Herdenkingsceremonies en gedenktekens

De Stad Gent blijft het belang van herdenken daarom onderstrepen. We streven ernaar om gebeurtenissen uit het verleden een blijvende plek te geven in het collectieve geheugen én stimuleren het denken over de betekenis ervan voor ons leven vandaag. We blijven inspanningen leveren om de twee wereldoorlogen die in onze streken plaatsvonden te herdenken. De organisatie van ceremonies naar aanleiding van het einde van de oorlogen en het in het straatbeeld aanbrengen van blijvende herinneringen aan slachtoffers van deze conflicten worden verder ondersteund. De organisatie en logistieke voorbereiding wordt getrokken door dienst protocol. De beleidsnota van schepen Van Hecke zal hier dieper op ingaan. Vanuit het team Internationale Solidariteit wordt – waar mogelijk en gewenst – de link gelegd met vergelijkbare situaties in de internationale context.

7.3. Internationale component

Het einde van de eerste twee wereldoorlogen in onze regio betekende jammer genoeg niet het einde van oorlog en conflict in de wereld. De in onze stad aanwezige historische bagage is dan ook het fundament om te blijven nadenken over en bijdragen aan duurzame vrede in andere delen van de wereld. Want wat tot onze geschiedenis behoort blijft dagdagelijkse realiteit voor tal van gemeenschappen wereldwijd. Niet enkel door oorlogen in andere streken af te zetten tegen onze context van vrede, wel door met onze inwoners in dialoog te gaan over wat wij kunnen doen om ook in andere streken duurzame vrede te laten groeien.

Via het netwerk 'Mayors for Peace' blijft Gent ook internationaal haar stem verheffen rond dit thema.

7.4. Vrede in de stad

Via publieke evenementen en acties brengen we het thema bij een breed publiek. We grijpen deze momenten ook aan om het denken over duurzame vrede wereldwijd en de rol voor een stad als

Gent aan te scherpen. Op die manier brengen we het debat en het denken vanuit het Vredeshuis naar de stad. De stad wordt het huis voor vrede.

De in onze stad aanwezige vredessymbolen (bv. Vredesbos, Ginkgo boom, hijsen van de vredesvlag,...) illustreren het engagement om te investeren in duurzame vrede. Nieuwe initiatieven worden daarom waar mogelijk ondersteund.

7.5. Initiatieven

1. Bij het organiseren van herdenkingsceremonies en het plaatsen van gedenktekens maken we waar mogelijk de link met de internationale context in heden en verleden.
2. Op 21 september, Internationale Dag voor de Vrede, worden acties in de stad communicatief ondersteund.
3. Gent blijft internationaal een rol spelen in het “Mayors for peace” netwerk.
4. Het Vredeshuis is een plek voor vrede en herdenken vanuit een mondiaal perspectief
5. Herinneringseducatie maakt deel uit van het aanbod wereldburgerschapeducatie.

7.6. Samengevat

De Stad Gent blijft het belang van herdenken onderstrepen. Stilstaan bij onze eigen historische bagage draagt bij tot collectieve lessen. Maar Gent ziet vrede als meer dan de afwezigheid van oorlog. We willen vrede op een andere, vernieuwende, manier benaderen: als een weg naar duurzame ontwikkeling in alle delen van de wereld met een draagvlak in eigen stad.

8. Mondiaal burgerschap

8.1. Inleiding

Gent zet in op mondiaal burgerschap. Via diverse acties stimuleren we kennis, een houding en gedrag dat past bij een gezamenlijke verantwoordelijkheid om zowel in onze stad als elders in de wereld veranderingen tot stand te brengen die bijdragen tot internationale rechtvaardigheid.

Dit doen we niet alleen. Het rijke ecosysteem van de stad heeft immers heel wat te bieden. Tal van organisaties zetten zich dagelijks in voor internationale solidariteit, duurzame ontwikkeling en sociale rechtvaardigheid in Gent en het Globale Zuiden. In een streven naar het bundelen van krachten neemt de Stad Gent verschillende rollen op:

- Als regisseur streven we naar maximale complementariteit. Het aanbod van middenveldorganisaties wordt actief in kaart gebracht en versterkt waar mogelijk.
- Als facilitator ondersteunt Gent tal van Gentse verenigingen die bijdragen tot mondiaal burgerschap (financieel).
- Als actor vullen we geïdentificeerde leemtes in. Samen, of in overleg met relevante partners. Het Vredeshuis is ook dé plek in Gent waar internationale solidariteit vorm krijgt: een laagdrempelig mondiaal huis waar verenigingen elkaar ontmoeten en Gentenaars in aanraking komen met het thema.

8.2. Brede sensibilisatie

De stad, dat zijn álle Gentenaars. We willen niet alleen inwoners bereiken die vlot de weg kennen naar het aanbod of interesse hebben in het thema. Dat vraagt extra inspanningen en een doordachte communicatie. Een inclusieve benadering impliceert immers een aanpak op maat van specifieke doelgroepen. Gent is een superdiverse stad waarin tal van verenigingen uit de diaspora actief zijn. Deze verenigingen en hun geëngageerde burgers met een migratieachtergrond, zijn waardevolle partners die we maximaal willen betrekken in ons beleid rond internationale solidariteit. Ze dragen actief bij tot meer internationale verbondenheid en hebben vaak, naast hun thuis in Gent, stevige banden met regio's in andere werelddelen. Verbondenheid op lokaal niveau kan een hefboom zijn voor solidariteit die tot ver buiten de stadsgrenzen reikt. Doorheen – en na – het traject rond dekolonisering hebben we bijzondere aandacht voor deze groep Gentenaars. Dit in afstemming met IN-Gent en Dienst Welzijn en Gelijke Kansen.

Communicatief worden de beschikbare kanalen maximaal ingezet om een sterk mondiaal verhaal te schrijven. Zowel online (website, sociale media) als offline (brochures, flyers, stadsmagazine) proberen we zoveel mogelijk Gentenaars te bereiken met thema's die gelinkt zijn aan internationale solidariteit.

8.3. Belmundo

Belmundo, het jaarlijks activiteitenfestival rond internationale solidariteit, is het voorbije decennium een effectief instrument gebleken. Jaarlijks bieden tal van verenigingen tijdens de maand maart een waaier van activiteiten aan. Duizenden Gentenaars proeven van het gevarieerde aanbod. De focusthema's geven impulsen aan nieuwe verenigingen, uit verschillende sectoren, om hun thema met een bril van internationale rechtvaardigheid en solidariteit te bekijken.

Elk jaar wordt in de schoot van de GONZ (Gents Overleg Noord-Zuidsamenwerking) het thema van Belmundo gekozen. De voorbije jaren stond Belmundo in het teken van Grondstoffen (2015), Water (2016), Een andere economie (2017), Vrede (2018), Oorzaken van migratie (2019) en Gender (2020). Dankzij deze specifieke focus trekken we elk jaar nieuwe verenigingen aan die activiteiten organiseren tijdens Belmundo en zo de link leggen tussen hun werking en internationale solidariteit. Op die manier slagen we erin om met Belmundo bruggen te bouwen buiten de eigen sector. We zetten actief in op netwerking via onder andere de organisatie van een kick-off voor organisatoren.

De Stad kiest voor een regisserende rol bij de organisatie van het festival. Het opzetten van een overkoepelende campagne impliceert het inzetten van de aanwezige expertise bij een brede groep van lokale actoren. Verder creëert deze aanpak ook een centraal moment om het Gentse Noord-Zuidmiddenveld onder brede publieksaandacht te brengen.

Belmundo krijgt een actualisatie. In 2021 zal aan de hand van focusgesprekken met externen de communicatiestrategie en de te bereiken doelgroepen verfijnd worden.

8.4. Kinderen, jongeren en wereldburgerschap

Kinderen en jongeren bouwen de samenleving van morgen. Via een divers educatief aanbod worden leerlingen gevormd tot kritische en verantwoordelijke burgers die zich bewust zijn van het belang van internationale solidariteit. Ze dragen actief en geëngageerd bij aan een rechtvaardiger wereld. Gent biedt daarom een gratis educatief programma aan voor kinderen en jongeren om hen te informeren en sensibiliseren over globale thema's en hen aan te zetten om werk te maken van alternatieven en gewenste duurzame veranderingen. De focus ligt hierbij niet louter op het verwerven van kennis maar ook op het trainen van cognitieve en socio-emotionele vaardigheden. Het aanbod voor scholen wordt zowel online als via een brochure verspreid naar leerkrachten.

Wereldburgerschap is een breed begrip en kan vanuit verschillende thematische invalshoeken benaderd worden. Er wordt bewust een ruim inhoudelijk kader gehanteerd waarbij de Mondiale Agenda 2030 de koers bepaalt. Op die manier creëren we ruimte om ook actuele thema's aan te kaarten die dicht bij de leefwereld van leerlingen staan.

Zo bevat het educatief aanbod schooljaar 2019-2020 "Sporen van kolonisatie", waarbij leerlingen uit de 3de graad lager en 1ste graad middelbaar onderwijs ondergedompeld worden in het koloniaal verleden via een interactief leerpad, gevolgd door een inleefspel. Leerkrachten kunnen deelnemen aan de naschoolse vorming "Dekoloniseren kan je leren". Zo sluiten we met het educatief aanbod aan bij het maatschappelijk debat en het participatietraject rond dekolonisering.

Ook het thema eerlijke handel vertalen we naar kinderen en jongeren. Het poppentheater Sproetenkop maakt eerlijke handel begrijpbaar voor jonge tieners. In de workshop "Make ICT Fair" leren jongeren via interactieve opdrachten kritisch nadenken over de consumptie van ICT toestellen. De docufilm "True Cost" – over de échte kost van goedkope kleren - is al enkele jaren een topper in ons aanbod voor 16-plussers, die gevoelig zijn voor het thema mode.

Aan de hand van films, activiteiten met begeleiding en educatieve materialen brengen we ook vele andere thema's, zoals vrede en ontwikkeling, binnen in de Gentse scholen. Bij het bordspel "This is not a game" kruipen leerlingen in de huid van een vluchteling. En in ons eigen inleefatelier "Plastic Soup" dompelen 6- tot 10-jarigen zich onder in de leefwereld van mensen in het Zuiden.

Er wordt gekozen voor een brede doelgroep (basis- en secundair onderwijs, ASO, TSO, BSO en BuSO) en een variatie aan werkvormen (nascholing voor leerkrachten, activiteiten met begeleiding, filmvoorstellingen en educatieve materialen). De Stad Gent blijft hiervoor actief samenwerken met

relevante onderwijsactoren (zoals Studio Globo) en maakt op die manier maximaal gebruik van de aanwezige expertise rond het thema. Met de dienst communicatie houden we ook de vinger aan de pols voor wat betreft doelgroepgerichte communicatie en sociale mediastrategie.

Jaarlijks passeren duizenden kinderen en jongeren in het Vredeshuis, een open en laagdrempelig huis waar ook jonge Gentenaars bewust gemaakt worden van Noord-Zuidverhoudingen. Het educatieve aanbod wordt jaarlijks bijgestuurd, waarbij we streven we naar een maximale complementariteit met andere spelers en een zo groot mogelijke impact bij Gentse leerlingen.

8.5. Initiatieven

1. Communicatie – zowel online als offline – over thema's internationale solidariteit
2. Verder verdiepen wereldburgerschapeducatie
3. Belmundo, het festival rond internationale solidariteit, krijgt een actualisatie

8.6. Samengevat

Het blijft de opdracht om zoveel mogelijk Gentenaars bewust te maken over wat er zich buiten de stadsgrenzen afspeelt. De situatie in het Globale Zuiden is maar al te vaak gelinkt aan keuzes die we hier maken. Die achtergrond en link op passende wijze communiceren is een belangrijk gegeven om als solidaire stad verder te kunnen gaan. Daarbij maken we gebruik van doelgroepencommunicatie via verschillende kanalen.

Een stap verder dan enkel sensibiliseren is activeren, hiervoor richten we ons voornamelijk op jongeren door middel van een aanbod in wereldburgerschapeducatie. We blijven dit aanbod ontwikkelen en zorgen voor de link met meerdere internationale thema's.

9. Burgers en middenveld als partners voor internationale solidariteit

9.1. Inleiding

Gent is een solidaire stad, met heel veel actoren die bezig zijn met internationale solidariteit. Zo zijn maar liefst 53 verenigingen erkend als Gentse Noord-Zuidvereniging. Bij het 4de pijlersteunpunt zijn 71 Gentse verenigingen geregistreerd. Deze actoren komen regelmatig samen in het Gents Overleg Noord-Zuid (GO NZ!) en worden betrokken bij het beleid via de Stedelijke Adviesraad Noord-Zuidsamenwerking (STANZ).

Niet enkel verenigingen maar ook burgerinitiatieven slagen erin om zaken op de (politieke) agenda te zetten. Lokale handelaars zijn dan weer partners in het fairtradeverhaal. Allemaal brengen ze hun expertise, netwerk en engagement in. Als stad kunnen we het immers niet alleen: internationale solidariteit in Gent krijgt mee vorm door de vele tientallen verenigingen en initiatieven. We willen dit potentieel in de stad verder versterken zodat ze steeds het mondiale perspectief meenemen in hun (lokale) acties, hun impact kunnen vergroten en hun successen uitdragen naar alle Gentenaars. We zetten daarbij in op samenwerken mét verschil en het behouden van hun eigenheid zodat ze zelf, in hun sterkte, initiatieven kunnen opzetten.

9.2. Financiële ondersteuning

Subsidies zijn een belangrijk instrument in ons lokaal mondiaal beleid. Het geeft de mogelijkheid om het potentieel van lokale actoren rond internationale solidariteit te benutten en te versterken. We verlenen subsidies aan een veelheid en diversiteit van actoren die zelf initiatieven nemen die bijdragen aan internationale solidariteit en dit ook lokaal uitdragen.

Gentse actoren kunnen aanspraak maken op volgende subsidies:

- Projectsubsidies Sensibiliserende Noord-Zuidinitiatieven in Gent
- Projectsubsidies Gentenaars zonder Grenzen
- Werkingssubsidies voor erkende Gentse Noord-Zuidverenigingen
- Noodhulpverlening aan landen in het Zuiden

Daarnaast ondersteunt de stad al jaren de campagne van 11.11.11. Sinds 2011 legt de Stad Gent één euro bovenop elke euro die in Gent wordt opgehaald. Zo wordt de inspanning van de Gentenaars verdubbeld. Via de medefinanciering aan de jaarlijkse 11.11.11-campagne wordt steun toegekend aan de koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging – die op haar beurt voor een verdeling onder haar lidorganisaties zorgt.

Deze subsidiekanalen worden in de loop van 2020/2021 geëvalueerd, waarbij we – op basis van feedback de voorbije jaren – in de eerste plaats de noodhulpverlening willen herbekijken. Met ons beperkt budget van 15.000 euro voor noodhulp hebben we weinig impact. We slagen te weinig in onze doelstelling om Gentenaars te inspireren minder gemediatiseerde rampen te ondersteunen. Meer algemeen willen we ook bekijken hoe we onze subsidiekanalen toegankelijk en laagdrempelig kunnen houden voor alle doelgroepen.

Bij deze evaluatie worden niet alleen de STANZ en begunstigen van subsidies betrokken maar net ook die actoren waarvan we het potentieel willen versterken en we nu niet (of te weinig) ondersteunen, zoals diaspora verenigingen.

De uitkomst van dit traject zijn aangepaste of nieuwe subsidiereglementen met heldere doelstellingen, die tegemoet komen aan de noden van het middenveld, die complementair zijn – ook met subsidies van andere overheden – en voldoende hefboomen bevat om actoren aan te moedigen om verder mee te werken aan een solidair Gent.

We willen meer investeren in het verspreiden van inspirerende verhalen. Zo tonen we onze waardering en maken we goede praktijken zichtbaar. We denken hierbij aan het organiseren van een projectenmarkt, het publiceren van de ondersteunde projecten op een aantrekkelijke webpagina, ...

Via Gentenaars zonder Grenzen ondersteunen we actoren in het Globale Zuiden. Als Stad nemen we geen actieve rol op in concrete projecten in het Zuiden. Daarvoor is onze expertise en capaciteit te beperkt. Hoewel we als lokaal bestuur een belangrijke actor zijn om te komen tot een internationaal rechtvaardige wereld, hoeven we als Stad zelf geen actor te zijn *in* het Globale Zuiden.

9.3. Logistieke ondersteuning

Het Vredeshuis is een begrip in Gent: het is dé hub waar ideeën en initiatieven rond internationale solidariteit in Gent samenkomen. Het huis biedt een platform door op een laagdrempelige manier ondersteuning en aanmoediging te bieden aan een breed gamma van solidaire actoren in onze stad. De infrastructuur staat ter beschikking voor vergaderingen, bijeenkomsten en evenementen. Het blijft een laagdrempelige ontmoetingsplaats waar regelmatig netwerkevenementen plaatsvinden. Waar mogelijk biedt het Vredeshuis ook logistieke ondersteuning aan verenigingen en organisaties verbonden aan het huis door middel van bijvoorbeeld geluidsapparatuur.

Deze legislatuur zal een beslissing genomen worden over de accommodatie en infrastructuur van het Vredeshuis. Het gebouw is in slechte staat. Er zal een business case opgemaakt worden met een afweging renovatie versus verkoop. Wat het ook wordt, het is vooral van belang dat we de huidige laagdrempelige werking van het Vredeshuis kunnen behouden. Waar de werking ook komt, het zal opnieuw een open huis zijn voor solidaire actoren en scholen.

We maken werk van een inhoudelijk kader dat onder meer resulteert in een bijzonder huishoudelijk reglement door o.a. het afbakenen van de prioritaire doelgroep. We willen ook pro-actief interessante stakeholders benaderen en blijvend investeren in de infrastructuur. Zo kunnen we maximaal tegemoet komen aan de noden van onze doelgroepen.

9.4. Capaciteitsversterking

We organiseren capaciteitsversterkende activiteiten zodat een grote diversiteit van actoren hun impact kunnen vergroten. De afgelopen jaren zijn er ook steeds meer burgerinitiatieven die hun betrokkenheid bij het beleid tonen. We gaan na of zij ondersteuning wensen en of ons instrumentarium voldoende is afgestemd op hun noden.

Met laagdrempelige vormen en het sterker opnemen van onze adviesfunctie (ref. 'helpdesk') willen we een grotere diversiteit van actoren bereiken.

De GONZ/STANZ kunnen blijvend rekenen op ondersteuning om hun rol als inspraakkanaal en verrijkend platform ten volle te kunnen realiseren. In 2020 bestaat STANZ 15 jaar en blaast GONZ reeds 25 kaarsjes uit. Het middenveld wil deze verjaardag aangrijpen om terug te blikken maar

vooral om vooruit te kijken en kritisch na te gaan welke rol adviesraden en het middenveld spelen. Door COVID-19 wordt deze viering uitgesteld naar het najaar 2021.

9.5. Initiatieven

1. Evaluatietraject subsidielijnen met als uitkomst aangepaste/nieuwe subsidiereglementen.
2. Verspreiden van goede voorbeelden van projecten van Gentse actoren die subsidies ontvangen.
3. Uitwerken inhoudelijk kader dat o.a. resulteert in opmaak bijzonder huishoudelijk reglement Vredeshuis
4. Organisatie capaciteitsversterkende activiteiten voor een veelheid aan actoren

9.6. Samengevat

Beleid rond internationale solidariteit maken we niet alleen met de Stad, daar zijn velen in het Gentse middenveld actief bij betrokken. We willen die vrijwilligers en organisaties verder ondersteunen en versterken, door middel van financiële en logistieke ondersteuning maar ook door het aanbod van capaciteitsversterkende activiteiten te verhogen.

